

ESKİ ANTLAŞMA'NIN MESAJI

III. Cilt

Bilgelik ve İlahiler
ZEBUR

Carlos Madrigal

Eski Antlaşma'nın Mesajı - III. Zebur

[Carlos Madrigal](#)

Telif Hakkı/Copyright Carlos Madrigal, 2013

E-Kitap [Hristiyan Kitaplar](#) tarafından yapıldı. Daha fazla ücretsiz kitap indirmek için [sitemize ziyaret edin](#).

[Türkiye'de Kilise Adresleri](#)

İçindekiler

[Önsöz](#)

[Giriş 1. Eski Antlaşma](#)

[Giriş 2. Zebur](#)

[Ders 18. Eyüp](#)

[Ders 19. Mezmurlar](#)

[Ders 20. Özdeyişler \(Süleyman'ın\)](#)

[Ders 21. Vaiz](#)

[Ders 22. Ezgiler Ezgisi](#)

Önsöz

Kutsal Kitap'ın ilk yarısını konu eden bu serinin ilk bölümünde, “*TEVRAT*” adı altında Musa'nın 5 Kitabı incelenmişti. Temel hedefimiz Eski Antlaşma'yı okuyan imanlıların onu daha iyi anlaya-bilmelerini ve ondan bereket almayı öğrenmelerini sağlamaktı. Gelen eleştirilerden, ilk cildin bu konudaki boşluğu fazlasıyla doldurduğu anlaşılmaktadır. Rab'be hamdediyoruz!

Merakla beklenen bu serinin ikinci cildini yayınlamadan doğrudan üçüncüsüne geçtik. Aslında Eski Antlaşma'nın sırasına göre, ikinci sraya “Tarih Kitapları” adı altında, Yeşu'dan Rut'a kadar olan bölümlerin gelmesi gerekirdi. Fakat kültürümüzde bilinen Tevrat, Ze-bur ve İncil sırasını göz önünde bulundurarak okuyucuya ikinci ciltten önce üçüncüsünü çıkarmanın daha faydalı olacağını düşündük.

İlk ciltte olduğu gibi bunda da çizimlere, şemalara, simgelere ve benzerlerine önem verildi. Böylece her bölümün ana hatları ve konularını öğrenmek ve hatırlamak dahakolaylaşmıştır. Ayrıca Kutsal Yazıları daha iyi anladıkça Kutsal Ruh'un da yaşamımızda daha derin bir etki yapacağını unutmamalıyız.

Burada derslerle birlikte önerilen Kutsal Kitap'ın bölümlerini okumanın önemini tekrar hatırlatalım. Aynı zamanda YORUM İLKELERİ hakkında ilk ciltte sıraladığımız ilkelere de tekrar verelim:

Kutsal Kitap'ın hangi bölümleri doğrudur? Bütün Kutsal Kitap'ı, Tanrı'nın gerçek ve şaşmaz sözü olarak tanımak gerekir. Nitekim kendi içindeki tanıklık; “Kutsal Yazıların tümü Tanrı esinidir” (2Ti.3:16) ve “Sözün doğrudur” demektedir (Yu.17).

Ders çalışmak için hangi çeviriyi kullanmalıyız? İncil'den ders çalıştığımız ya da sabah dualarımızda Kutsal Kitap'tan bölüm-ler okuduğumuz zaman mevcut çevirileri karşılaştırmak çok yararlıdır. Böylece asıl metninyazdıklarına son derece yakın bir anlam çıkartabiliriz. Unutmamalıyız ki, yalnız özgün Grek-çe ve İbranice metinler Tanrı esinidir.

Kutsal Kitap'ı harfiyen yorumlamalı mıyız? Bir bölümü doğru anlamak için, yazarın ve ilk Hıristiyanlarınverdikleri anlamı çözmeye çalışmalıyız. Bunun için sözcüklerin veya cümlelerin düz anlamının yanı sıra, metnin edebi şeklineve tarihsel orta-mıyla ilgili bilgilere de başvurmak gerekir. Çünkü birçok yer-de deyimler, benzetmeler vb. kullanılmaktadır.

Doğru yorumu yaptığımızı nereden bileceğiz?Yorumundan emin olmadığımız ayetlerle karşı karşıya kaldığımızda konuyla ilgili daha net ayetleri inceleyiniz. Kutsal Kitap'ı en iyi yo-rumlayanın, kendisi olduğunu unutmayalım. Hiçbir ayeti bağ-lamından bağımsız bir şekilde yorumlamamak gerekir. Her ko-nunun, Kutsal Kitap'ın bütünlüğünde incelenmesi şarttır.

Tanrı'yla ilgili insan biçimi benzetmelerini nasıl anlayacağız? Tanrı'nın Kendisini, insanlara onların anlayacağı düzeyde açıkladığını biliriz; insanın her şeyi karşılaştırarak öğrendiğini de... Tanrı'nın bu benzetmeleri ruhsal anlamda kullandığını anlamak hiç de güç değildir.

Bizi ruhça geliştiren dersleri nasıl bulacağız?Yukarıda sıraladığımız temel yorum ilkelerine bağlı kalarak ve ESKİ ANTLAŞ-MA'da sözü geçen birçok olayın YENİ ANTLAŞMA'da

netlik kazandığını bilerek bu bağlantıları tespit etmeye çalışmalıyız.

Her derste ESKİ ANTLAŞMA'nın bir kitabını çalışacağımız için, konuları ayet ayet çalışmak, hatta kimi kitap bölümlerini incelemekbile mümkün olmayacaktır.

Her kitap için,

1. Derste kısa ve genel bilgiler içeren bir açıklama,
2. İçeriğini özetleyen bir çizelge ve
3. Son olarak sorular olacaktır.

Bu dizi ESKİ ANTLAŞMA'ya giriş niteliğindedir. Fakat bu kısa derslerin bile, Tanrı'nın Vahiy Dizisi aracılığıyla, bu-günün imanlılarına seslendiğibirçok konuyu anlamak ve bereket almak için yardımcı olacağına inanıyorum. 2.Ti-moteyus 3:16'da Pavlus, Kutsal Yazıların büyük yararını, Romalılar 15:4'te bu Yazıların bizim için yazılıp önemli dersler içerdiğini vur-gular. Mezmur yazarı gibi dualarımızda, "*Gözlerimi aç, yasandaki ha-rikaları göreyim*" diye yalvaralım (119:18).

Carlos MADRIGAL

Giriş 1. Eski Antlaşma

Kitaptan da Öte...

Kutsal Kitap sıradan bir kitaptan öte, ilahi bir “kütüphane”dir. İçindeki bölümler, Tanrı’nın, değişik zamanlarda ve şartlar altında bulunan birçok yazar aracılığıyla yazdığını VAHİY DİZİSİDİR.

Eski Antlaşma(TEV RAT, ZEBUR vePEYGAMBERLİK YAZILARI), 1000 yıl boyunca (İ.Ö. 1500 - İ.Ö. 400), yaklaşık 30 değişik yazar tarafından kaleme alınmıştır. Yaratılış bölümüyle açılış yapılır, Mesih’in gelişine ilişkin son bir önbildiriyle kapanır (Malaki). Mesih’ten sonra kaleme alınan Yeni Antlaşma (İNCİL), Eski Antlaşma ile birleştirilinceKUTSAL KİTAP tamamlanmıştır.

Mesih İsa ESKİ ANTLAŞMA’yı, “*Musa’nın Yasası, PeygamberlerinYazıları ve Mezmurlar*”¹ olmak üzere 3 ana gruba ayırır (Luk.24:44). Hıristiyanlar Kutsal Kitap’ın bu ana gruplarını; a) Tarih Kitapları, b) Şiir (veya Bilgelik) Kitapları ve c) Peygamberlik Kitapları olarak sı-ralarlar. Eski Antlaşma’nın 39 bölümününün mesajıyla ilgili bu çalışma-mız ise, 5 ayrı cilt olarak yayınlanacaktır.

Kitap Grupları	5 C İ L T	İçindeki Bölümler
KUTSAL TARİH KİTAPLARI (17)	Tevrat	Yaratılış’tan Tesniye’ye (5)
	Tarih	Yeşu’dan Ester’e kadar (12)
BİLGELİK KİTAPLARI (5)	Zebur	Eyüp, Sül.Özd., Vaiz (3) Mezmurlar, Ezg. Ezgisi (2)

PEYGAMBERLİK YAZILARI	Uzun Peyg.	Yeşaya'dan Daniel'e (5)
	Kısa Peyg.	Hoşea'dan Malaki'ye (12)

Kutsal Tarih'in genelhatlarını bilmeden, Eski Antlaşma bölümlerinin mesajını doğru anlamak çok zordur. Bu yüzden o dönemin ana olayları ve kahramanlarını gösteren aşağıdaki çizelge gereken derslerde, öykünün geçtiği dönemi göstererek tekrarlanacaktır.

En önemli olayları şöyle özetleyebiliriz:

- İbrahim, Tanrı'nın emriyle İ.Ö. 2000 yıllarında Ur kentinden (Babil) Kenan diyarına gider.
- Üç nesil sonra Yusuf aracılığıyla İsrail halkı Mısır'a yerleşir. Sonraki nesillerde köle durumuna düşerler.
- İ.Ö. 1500 yıllarında İsrail, Musa'yla Mısır köleliğinden kurtulup vaat edilen diyara giden 40 yıllık bir yolculuğa başlar.
- Yeşu ile diyarı fethetmeye başladıktan sonra, Hakimler (önderler) zamanında İsrail bir bunalım dönemi yaşar.
- İ.Ö. 2000 yıllarında halk Samuel'den bir kral ister. Tanrı, önceden seçmiş olduğu Saul'u reddeder ve yerine Davut'u seçer.
- Oğlu Süleyman'la krallık en görkemli dönemine ulaşır. Süleyman'ın oğlu Rehoboam'ın zamanında ise krallık parçalanır.
- Kuzey krallığında (İsrail) İlya ile yeni bir peygamberler ekolu başlar. Sonunda İsrail, putperestlikten ötürü yıkıma uğrar.
- Güney krallığında (Yahuda'da) Yeşaya gibi peygamberler hal-

ka, putperestlikten vazgeçmezlerse sürgüne gideceklerini bildirir.

- İ.Ö. 600 yıllarında, Yahudiler Babil’de sürgüne götürülürler. Yeremya’nın peygamberliği uyarınca orada 70 yıl kalırlar.
- Sürgün döneminde Daniel ve Hezekiel, halkın kurtuluşuna ve dünyanın sonuna ilişkin önemli vahiyler alırlar.
- Ezra ve Nehemya’nın döneminde Yahudiler topraklarına dönüp Tapınağı ve Kudüs’ü yeniden inşa ederler.
- Zekarya ve Malaki bu dönemde Mesih’in gelişine ilişkin son bir önbildiriyle Eski Antlaşma’nın vahiy sürecini tamamlarlar.

Bu tarihsel çizelgenin en önemli yönü Tanrı’nın, halkını nasıl yönlendirdiğini anlamaktır. Çünkü O, bugün de aynı şekilde yaşamlarımızda etkindir!

Eski Antlaşma herhangi bir kitaptan ötedir. Çünkü Tanrı-nın sözüdür. Ayrıca Tanrı’nın ezeli-ebedi TASARISINI açık-layarak tarihe ve yaşama anlam verir. İnsanın bilgisayarla bile ayarlayamayacağı bir uyumla konular, kolyede aynı ipe dizilen inciler gibi, aynı bildiri üzerinde birleşir: Kurtuluş Tarihi ve beklenen MESİH’İN gerçeği.

Sorular

- 1) Sayfa 10’daki şemada bulunan yer, tarih ve kişi adlarına ilişkin bilgileri ezberleyip oraya bakmadan aşağıdaki şemanın boşluk-larını doldurun.

Giriş 2. Zebur

Bilgelik Kitapları

Kültürümüzde ZEBUR olarak bilinen kitap, Eski Antlaşma'nın bir bölümü olup Yahudiler'e Tanrı'nın gönderdiği ibadet ve bilgelik kitaplarından oluşmaktadır: Eyüp, Mezmurlar, Süleyman'ın Özdeyiş-leri, Vaiz ve Ezgilerin Ezgisi. Aynı zamanda bu kitaplar Yahudiler tarafından 'İlahiler' ya da 'Mezmurlar' ismiyle bilinirken (bkz. Luk.24:44), Hıristiyan kültüründe Kutsal Kitap'ın Şiir Bölümleri olarak da bilinir. Aslında 'ibadet', 'bilgelik' ve 'şiir' sözcükleri, ZEBUR'un ana yapısını en iyi anlatan sözcüklerdir.

Yazarı: Kültürümüzde ZEBUR'un Davut peygambere geldiği düşünülür. Ne var ki, Davut bilgelik ya da şiir kitapçıklarının enuzunu olan Mezmurların birçoğunu yazmışsa da, diğer kitapçıklar Eyüp'e ve Süleyman'a aittir. Dolayısıyla ZEBUR, tam olarak doğru bir isim değilse de (İslam kültürüne temelsiz rivayetlerden geçmiştir), bu çalışmada Bilgelik Kitapları'nın Türkçe karşılığı olarak kullanılacaktır.

Önemi: Tanrı'nın TASARISINDA Bilgelik Kitaplarının önemi çok büyüktür. Bize, Rab ile kişisel bir ibadet ilişkisini nasıl kuracağımızı ve gündelik yaşamın sorunlarını iman açısından nasıl çözeceğimizi anlatmaktadır.

Özellikleri: Bir taraftan şiirsel özellikleri, diğer taraftan da bilgelikle ilgili özellikleri ele almamız gerek.

Her ne kadar diğer peygamberlerin kitaplarında da şiir parçaları varsa da, ZEBUR'un temeli beş şiirsel kitaptan oluşur. Bununla birlikte beşinden üçü aynı zamanda bilgelik kitaplarının özünü oluşturmaktadır. Yani: EYÜP, ÖZDEYİŞLER VE VAİZ bu tanıma giren

bölümlerdir. *MEZMURLAR*ve *EZGILERİN EZGİSİ*ise, daha çok ilahi (şiiirsel) kitaplar sayılmaktadır.

Kutsal Kitap'taki ŞIIRINözelliği kafiye değil, çift dizelerde tek-rarlanan paralel düşüncelerdir. Buna “paralellik” üslubu denir. Para-lellik, bir dizede sunulan düşüncenin, farklı ifadelerle ya da farklı bir benzetme ile ikinci dizide tekrarlanmasıdır. Bu doğrultuda kafiye bir ses ritmi olarak tanımlanabilirse, paralellik de bir düşünce ritmidir. Çünkü paralellikte ilahi vurgu, edebi üslup üzerinde değil, metnin me-sajı üzerindedir. Bununbirçok olumlu yanı vardır. Birincisi okuyucu-nun dikkati sesler üzerinde değil,sözler üzerinde toplanır. İkincisi, tercümede şiirin güzelliği kaybolmamaktadır.

BILGELIKmetinlerine gelince, ilgi odağı, öykünün tarihsel akımından daha çok yaşamın anlamı ve sorunların çözümü üzerinde top-lanmaktadır. Sonuç olarak Orta Doğu'da bilgelik, İbrahim'in dönemindeki Atalar'dan Süleyman'ın günlerine kadar uzanan bir düşünce ekolunu yaratmıştır (bkz. 1Sa.24:13). Ama İbrani bilgeliğin (ilahi hik-met), diğer kültürlerin düşünce akımlarından önemli bir farklılığı var-dı. Bilgeliğin içtiği pınar yalnız insan düşüncesi değil, en önemlisi“Tanrı korkusu”dur. Ayrıca bu bilgeliğin hedefi, felsefe yapmak değil, günlük yaşamın yolunu aydınlatmaktır. Böylece de Kutsal Yasa'nı tanımlayamadığı durumlar için, bilgelik yazıları değişik durumlara uyarlanabilen temel ahlakî davranış ilkelerini sunmaktadır. Bu bilgelik, başka bir iş yapmayan bilginlerinlaf kalabalığı değildir. Tarlada çalışan adamın, mutfak işleriyle meşgul olan ev kadınının hayatını kolaylaştırır ve ruhsallığını artırır.

Tarihi: Bilgelik ve Şiir Kitapları bir tek döneme ait değildir.*EYÜP*kitabının, İbrahim'le Musa'nın arasındaki bir dönemde yazıldığı düşünülmektedir (yani İ.Ö. XX. ile XV.

yüzyılın arasında). *MEZMUR-LAR'IN* çoğu Davut'un dönemine (İ.Ö. 1000 yılları), bazı Mezmurlar ise daha geç bir döneme aittir. *SÜLEYMAN'IN ÖZDEYİŞLERİ*, *VAİZVE EZ-GILERİN EZGİSİ* bölümlerine gelince, hepsinin Kutsal Ruh'un esiniyle Süleyman'ın kaleminden çıktığı düşünülürse onun dönemine aittir (yi-ne İ.Ö. 1000 ile 900 yılları). Böylece Eski Antlaşma'nın tarihini res-meden çizelgede ZEBUR'UN ait olduğu dönem şöyle gösterilebilir:

Mesajı: Bu beş kitabın her birinden, Tanrı'nın amacı ve tasarısı açısından birer temel mesajı dikkate alabiliriz:

EYÜP: "Yaşamın sınavlarını aydınlatan bilgelik"

Doğru adamın çektiği acıların konusunu işler. Tanrı bunlara ne-den izin veriyor? Kitap dönemin kaderci düşüncesine çok farklı bir cevap vermektedir.

MEZMURLAR: "Günlük ibadeti aydınlatan ilahiler"

İmanlının, yaşam yolculuğunda Tanrı'yla kurduğu ibadet ilişkisinde, O'na her gün nasıl yöneleceğini, yürekte nasıl tapınacağını hatta sıkıntılarında nasıl dertleşeceğini gösterir.

ÖZDEYİŞLER: "Günlük yaşamın sorunlarını aydınlatan bilgelik"

İmanlı kişide Tanrı'ya yaraşır bir karakterin oluşmasını sağlamak amacıyla yol gösterici öğütler sıralamaktadır. Zevklerin kolay yolunu seçmek anlayışsızlıktır. Ama Tanrı korkusunda bir yaşam düzenini kurmak gerçek bilgeliktir.

VAİZ: "Yaşamın anlamını aydınlatan bilgelik"

Tanrısız bir yaşam bazı geçici zevkler sağlayabilir, ama sonubunalım, boşluk ve yıkımdır. Bütün bunları yaşamış olan bir in-san olarak vaiz, hayattaki gerçek mutluluğun, Tanrı'nın deneti-minde yaşamak olduğunu çarpıcı tecrübeleriyle anlatır.

EZGİLERİN EZGİSİ: “Sevginin üç boyutunu aydınlatan şiir.”

Bir aşk şiiri şeklinde Tanrı ile imanlılar arasındaki sevgi ilişkisi, sevgililer arasındaki sevgi şeklinde anlatılmaktadır. Mecazi anlamda ilahi sevgi ile insan sevgisi, Güvey (Mesih) ile gelinin (Kilise) ruhsal ilişkisinde bütünleşir.

Ders 18. Eyüp

Acı Çekenlerin Tesellisi!

E_{YÜP}isminin anlamı (İbranice de ‘Iyyob²), tam olarak bilinmemektedir. Büyük olasılıkla: “tövbe,” “bağışlama” ya da “eskiden sahip olduklarına kavuşma” (restoration) demektir.

Yazarı: Kitabın yazarı belirtilmemekle beraber çeşitli isimlerileri sürülmüştür: Eyüp, Elihu, Musa, Süleyman ya da Yeremya’dır. ‘Talmud’ kitabı (Yahudilerin dinsel yorum, gelenek ve rivayetlerini kapsayan kitap), yazar olarak Musa’yı göstermektedir. Bu kaynağagöre, Musa Midyan’dayken, Eyüp’le ilgili rivayetleri Kutsal Ruh’un esiniyle derlemiş olabilir. Başka hahamlarise, Süleyman tarafından derlenmiş olabileceğini düşünmektedirler.

Ne var ki, *EYÜP’TE*, Çıkış döneminde Tanrı’nın yaptığı büyük mucizeler ve Kutsal Yasa’dan hiç söz edilmemiş olması, daha çok ‘Ataların döneminde’ (İbrahim’in döneminde: İ.Ö. 2000 yılları) yaşamış bir kişi tarafından yazıldığı düşüncesini kuvvetlendirmektedir. Bununla birlikte, Eyüp’ün kendisinin, ismini taşıyan kitabı yazmış olması ihtimalini de unutmamak gerekir.

Tarihi: Kimi ateist eleştirmenler tarafından Eyüp kitabının tarihsel geçerliliği sorgulanmaktadır. Ne var ki, kitabın içinde bulunan kanıtlar bunun tersini desteklemektedir:

- a. Eyüp, hayali bir yerde ve dönemde yaşayan biri olarak değil, gerçek bir yer olan Uts’ta (Tek.10:23; 36:28; Yer.25:20; YM.4:21) yaşayan gerçek bir kişi olarak gösterilmektedir (1:1).

- b. Hezekiel bölümünde, Nuh ve Daniel ile birlikte Eyüp'ün tarihsel olarak gerçek biri olduğuna ilişkin dört defa tanıklık verilmektedir (Hez.14:14-20).
- c. Aynı şekilde Yakup, mektubunda, gerçek hayatta yaşamış bir in-san olarak, Eyüp'ün acılarına ve sabrına örnek olarak başvurmuş-tur (Yak.5:10-11).
- d. Kitabın başında ve sonunda, gökyüzü ve yeryüzü sahnelerinde olup bitenler, hayali anlatım değil, gerçek olayların anlatımıdır.

Ataların Dönemi ile ilgili bilgiler *EYÜP*'ün, İbrahim ile Musa arasında bir zamanda yaşamış olduğunu gösterir:

- a. İbrahim'de görüldüğü gibi sülâlenin reisliği ve kâhinliği (din baş-kanlığı) Eyüp'ün vazifesi olarak görülmektedir.
- b. Eyüp'ün ileri yaşı (yaklaşık 280; bkz. 42:16), diğerataları gibi uzun ömürlü olması o dönemde yaşadığına dair bir başka kanıttır (İbrahim 175 yaşındayken öldü).
- c. Başta da söylenmiş olduğu gibi, Kutsal Yasa'dan ve Çıkış'ta mucizelerden söz edilmemiş olması, Musa'dan önce yazıldığını gösteren diğer bir güçlü kanıttır.
- d. Teman ismi hem Eyüp 2:11'de hem de Tekvin 36:15'te geçmektedir. Tekvin'deki Teman, Esav'ın soyundandır. Bu iki Teman'ın aynı kişi olma olasılığı vardır. Bu da Eyüp'ün Musa'dan önceki bir dönemde yaşadığını gösterir.

Eleştirmenler tarafından ileri sürülen bu kadar çok çelişkili tarih yazılışına rağmen (kimileri Süleyman'ın dönemi derken, kimileri ise İ.Ö. III. yüzyılı göstermektedir), yazıldıktan birkaç

yüzyıl sonra kimi ifadelerin daha çağdaş İbranice'ye göre düzeltilmiş olması ve yukarı-daki bilgiler göz önüne alınırsa kitabın yazılış tarihi, İ.Ö. XV. ile X. yüzyıl arasında bir tarih olabilir.

Konusu: Halkını olgunlaştırmak için acıları, hatta Şeytan'ın saldırılarını bile kullanan Tanrı'nın egemen iradesi ve ilahi takdiri.

EYÜP kitabı, “İnsanoğlu, özellikle doğru insanlar neden sebepsiz acılar çekiyor?” gibi zor konuları ele almaktadır. Kendisi egemen ve sevgi Tanrısı değil midir?

Ardarda Eyüp'ü ezen faciaların sonucu, kahramanımız bir anda mal varlığını, ailesini, sağlığını, hattasaygınlığını yitirmiştir. Büyük acılar içinde bunun nedenini araştırırken, onu teselli etmeye gelen arkadaşlarının açıklamaları yetersiz kalır. Eyüp son ola-rak nedenini Tanrı'ya sorar; ve Tanrı'nın egemen iradesi ile O'na her şeye rağmen güvenme gerekliliği konusunda paha biçilmez dersler öğrenir.

Amaç: Kitabın dört ana amacı vardır:

1. Tanrı, sıkıntıları bizi olgunluğa kavuşturmak için kullanır.
2. Tanrı, Şeytan'ı kontrol eder, saldırılarını iyiye çevirir.
3. Tanrı'yla olan ilişkimiz kurallara değil, sevgiye dayalıdır.
4. Zafer, cevap alamadığı halde yine de tapınan yürektedir.

Ana Hatları: *EYÜP* kitabı 3 ana bölüme ayrılır: a) Felaket (bölüm 1–3) ve b) Öğütler (bölüm 4–37) ve c) Bereket (bölüm 38–42). Bu 3 ana kısım da şu ara başlıklara bölünebilir:

a) *Bölüm 1- 3* Şeytan'ın Saldırısı.

b) *Bölüm 4-14* 1. Konuşma Turu.

Bölüm 15-21 2. Konuşma Turu.

Bölüm 22-31 3. Konuşma Turu.

Bölüm 32-37 Elihu Söz Alıyor.

c) *Bölüm 38-39* Tanrı'nın Cevabı.

Bölüm 40-42 Kurtuluş.

Birinci kısımda (a) Şeytan, Tanrı'nın lütufkâr yönetimini sorguluyor. İkinci kısımda (b) Eyüp'ün arkadaşları onu sorguluyor. Üçün-cüsünde ise (c), Rab Eyüp'e cevap veriyor. Özetle: (a) Tanrı işlerinin; (b) insanlarca yanlış yorumlandığını; ve (c) yalnız Tanrı'nın kendi sö-züyle bu işlerin aydınlığa kavuştuğunu öğreniriz!

Bölüm 1-3. EYÜP'ÜN SIKINTISI

Okunacak Ayetler: Bölüm 1-2

Eyüp Uts'ta yaşayan varlıklı bir Tanrı adamıdır (1:1,5). Birden-bire sahip olduğu her şeyi yitirir. Ve Eyüp bunun nedenini hiç öğre-nemez. Bizler ise, bu ilk bölümlerde açıklanan göksel sahneler saye-sinde nedenin, Şeytan'ın saldırısı olduğunu biliriz (bkz.1Kr.22:19-23; 2Ta.18:18-22). Tanrı'nın tanıdığı izin veçizdiği sınırların içinde kalmak şartıyla Şeytan, saldırısıyla Eyüp'ü Tanrı'ya küfretmeye zorlamak ister. Bütün denemelere ve çalkan-tılara rağmen Eyüp'ün Tanrı'ya olan imanını zafer kazanır. Ama bu arada Eyüp'ün katlandığı en büyük acı, Tanrı'nın buna neden izin verdiği sorusuna cevap bulamayışıdır!

- İnsanların en yaygın görüşü, yeryüzündeki yaşamın bir sınav olduğu yolundadır. Tanrı bizi bu hayatta deneyip ahirette ona göre cezalandırıp ödüllendirecektirdiye düşünülmektedir. Buna göre bütün acılar, Tanrı'nın akıl ermez takdiridir. Bu, sadece boyun eğip kabullenilmelidir. Ama Eyüp kitabı, "sınav" görüp veremeyenin imanlı kişi değil, Şeytan'ın kendisi olduğunu göstermektedir!

Eyüp imanı ile doğru bir insandı (bkz. Hab.2:4). Onun çektiği acılar, Tanrı'nın beğenisini kazanmak için değildir, zaten onu önceden kazanmıştır. Bu nedenle acıya katlanabilmiştir! Böylece Eyüp, sabrı ve güveniyle Tanrı için savaş veren bir iman kahramanı oluvermiştir (Yak.5:11). Deniz hep sütlüman olursa usta de-nizciler yetişmez...

- Kimi acılar, günahın ruhsal etkilerinin evrene getirdiği fiziksel bozukluk ve yozlaşmadan kaynaklanır. Bunlara doğal afetler diyebiliriz (Rom.8:20-22). Bu acılar insan soyuna tövbe gerekliliğini gösterir (bkz. 2Ko.7:10; 2Pe.3:9). Kimi acılar ise, düşmanın saldırısından kaynaklanır (Eyü.1-2; Luk.22:31; 2Ko.12:7). Bu acılar imanlıları ruhsal zafer için hazırlayıp ol-gunlaştırır (Eyü.42; Luk.22:32; 2Ko.12:8-10). Ama bu acılardan hiç biri Tanrı'nın denetiminin dışındadır!

Romalılar 8:28'i yazınız:

- Şeytan Tanrı'nın düşmanıdır ve dolayısıyla imanlıların da düşmanıdır (bkz. 1Pe.5:8; Esi.12:9; 20:2). Kutsal Kitap'ın en eski bölümü olma olasılığına sahip Eyüp kitabının daha en başında, Şeytan'ın düşmanlığı konusunun işlenmesi çok anlamlıdır. Eğer Rab-bin yolunda hizmet vermek istiyorsak, onun doğrudan veya dolaylı saldırılarına uğrayacağımızı önceden bilmek iyi olur (Mat. 3:13 – 4:11; 2Ti.3:12). Böylece şimdiden iman, sabır, Tanrı'ya güven ve O'nun bütün

silahlarıyla kuşanabiliriz (Ef.6:10-20).

Bölüm 1:20-22 ve 2:10'da geçen sözlerine göre, acılar karşısında Eyüp'ün nasıl zafer kazandığını açıklayınız:

Bölüm 4-7. ELIFAZ EYÜP'E AKIL VERİYOR

Okunacak ayetler: Bölüm 4-6

Düştüğü bu moral çöküntüsü içindeyken Eyüp'ün üç arkadaşışöğütleriyle onu tesellietmek amacıyla gelirler. Bunlardan en büyüğü olan Elifaz³söze başlar. Ama onun düşünce sistemi ve sözleri neEyüp'ün durumunu değerlendirmekte ne de onu teselli etmekte pek başarılı değildir. Elifaz'a göre doğruluk bereket, günah ise acı getirir. Dolayısıyla Eyüp günahını itiraf edip sıkıntısından kurtulma-lıdır. Eyüp bu düşünceye karşı çıkar ve Elifaz'a suçlamalarını destekleyecek kanıt olmadığınısöyler. Sonra feryadını Tan-rı'ya yükseltip O'ndan merhamet diler.

- Aşağıdaki şıklardan hangisi doğrudur?

___ İnsanın hayatındaki bütün acılar günahtan veya itaatsizlikten kaynaklanır (bkz. 1:8).

___ Çektiğin acılar her zaman Tanrı'nın isteğini yerine getirmiş olduğunun kanıtıdır (bkz. 1Pe.4:15-16).

___ Bazen, her ne kadar ilahi bir amaç varsa da çektiğimiz fiziksel veya duygusal acıların mantıklı bir açıklamasını bulamayız (1:12; 2:6).

- İnsanlara akıl verirken, acıların veya sorunların ruhsal kökenlerini araştırmadan basit cevaplar vermek veya acele sonuçlaravarmak kolaydır. Ama genellikle yanlıştır. Tanrı'nın

izin verdiği acıların sorunu basit bir ‘kısasa kısas’ pazarlığı değildir. Acıların veya sıkıntılarının nedenleri birçok sebepten kaynaklanır. Bazen Rab acılara, insanın kendi güçsüzlükleriyle yüzleşip O’nun gü-cünü anlaması için izin verir (bkz. Yu.9:2,3).

- Böyle sıkıntılar çektiğimizde (hastalık, ekonomik dar-lık, yalnızlık...) dünyasal veya ahlaksal bir nedenin ol-madığından emin olduktan sonra, Tanrı’ya güvenebilir, duayla O’na bağlanıp Şeytan’ın yalanlarına veya suçlamalarına karşı durabiliriz. Nedenler ruhsal (göksel) olabilir; öyleyse, Tanrı durumumuzu zafere ulaştıracak güçtedir!

HER ZAMAN EN KÖTÜYE HAZIR OL! HER ZAMAN EN İYİSİNİ BEKLE!

VE HER ZAMAN TANRI’DAN GELENİ ŞÜKRANLA KABUL ET!

Neden? 1.Petrus 4:1’e göre cevap veriniz:

Bölüm 8–10. BILDAD’IN SÖZLERİ

Okunacak ayetler: Bölüm 8-9

Bir önceki konuşmacı gibi Bildad da Eyüp’ü suçlar. Sözlerini desteklemek için rivayetlere ve geleneklere başvurur. Ama bir kez daha sorunu anlamak yerine ezbere çözümler öne sürmektedir. Eyüp bir kez daha kendini savunur ve şikayetini Tanrı’ya ulaştırır. Rab’bin doğru olduğunu, kendisinin O’nun karşısında her zaman eksik kala-cağını kabul eder (9:2,15,20-21, 29-31; 10:15). Ama neden Tanrı’nın bunlara izin verdiğine akıl erdiremez. O’nun doğruluk anlayışıyla bağ-daştıramaz. Şeytan’ın onun acılarındaki payından habersizdir

(bkz.9:24).

- Eyüp insanlığın karşılaştığı acılara tercüman olur-ken, insanlığın en büyük ihtiyacını da dile getirir: “*Aramızda bir hakem yok ki, elini ikimizin üzerine koysun*”(9:33). Hamdolsun bu aracı dünyamıza ge-lip insanı Tanrı’yla barıştırdı (1Ti.2:5; İbr.7:25).

Dertlerimize tek derman, dünyamıza gelerek bütün sorunlarımıza ortak olup hepsine galip gelen başkâhinimiz Mesih İsa’dır (İbr.2:18; 4:15). Tanrı’ya sığınmak yerine insanlara güvenirsek körkılavuzumuzla birlikte çukura düşüp sıkıntıya daha da batırız(Mat.15:14).

Bölüm 11–14. TSO FAR’IN SIRASI

Okunacak Ayetler: Bölüm 11-13

Tanrı’nın sevgisi ve merhametiyle öğüt veren kişi, karşısındaki kişiye günahını gösterse de, ona sabır ve anlayış da gösterir. Amakendi bilgisinden kaynaklanan çözümleri sunan kişi çaresiz kalır ve sinirlenir. Elifaz sözlerine nezaketle (4:1-4) Bildad ise, nezaketi birkenara bırakıp başlamıştır (8:1-7). Fakat Tsofar, doğrudan suçlama-larla konuşmaya başlamış (11:1-4), ve ayrıca, Eyüp’e Tanrı’nın yok edici gücünü ve takdirini hatırlatmıştır. Çözüm olarak yine “tövbe”den başka bir şey gösterememiştir.

Eyüp cevabına alay ile başlar (12:2). Tanrı’nın büyüklüğünü ka-bul eder, ama aynı zamanda kendi masumiyetinde ısrarlıdır. Ama bu karanlık içinde bile, hayatın geriye kalanı için ümit ışığı parlamakta-dır (14:12,14).

- İmanın zaferi, acının nedenlerine cevapbulmak değil (10:2; 13:3), her şeye rağmen ve hiçbir cevap olmadığı halde Tanrı’ya güven-mektir! (13:15-16).

- Eyüp’ü “teselli” etmeye çalışan arkadaşlarının, Tanrı, ilahi adalet veya kutsallık hakkındaki sözleri yüzde yüz yalan veya yanlış değildir. Genel olarak doğruyu söylemişlerdir (örn. 4:17-19; 5:11-13, 17; 15:14-16 vb.). Ama yüreğin yaralarını bir sözün teorik doğru-luğu değil, eksikliklerine rağmen, sözün yalnızca sevgiden doğ-ması durumu iyileştirebilir. Eyüp’ün arkadaşlarının yanlışı, sözle-rini Tanrı’nın sevgisine kapı açan duanın ışığında hazırlamama-larından kaynaklanır. Duasız akıl, Tanrı’nın doğruluğu ile işleye-mez (13:7-9).
- Birisi (Eyüp’ün arkadaşları gibi) sözleriyle bizi üzerse veya birbaşkasının bir yanlısını keşfedersek, bunu onu yıkmak için değil, sevgiyle gidip onu kazanmak için fırsat bilelim! (Yak.5:19-20; Gal.6:1-2). Böylece, “*Her şeyden önce birbirinize olan sevginiz candan olsun. Çünkü sevgi birçok günahı örter*”(1Pe.4:8).

Bölüm 15–17. ELIFAZ’IN İKİNCİ KONUŞMASI

Okunacak ayetler: Bölüm 15-16

Elifaz suçlamalarına devam eder. Tanrısızları bekleyen acıklıkaderi tasvir edipEyüp’ün bu sözleri kendine mal etmesini bekler. Aslında, Elifaz’la iki arkadaşının niyetleri Eyüp’ü te-selli etmektir! Bu yüzden Eyüponlara: “*Hepiniz yorgunluk veren tesellilersiniz.*”Ve ben yerinizde olsaydım, “*ağzımla size kuv-vet verirdim; dudaklarımın tesellisiyle sizi rahatlatırdım*”der (16:2,5). Dertleri ona yetmiyormuş gibi, bir de bu kendini bilmezlerin sözlerine de katlanmak zorunda kalmıştır. Ama, kendini ümitsiz ve yalnız his-sedip acı çektiği halde, Tanrı’nın her zaman orada olduğunu keşfeder.

- Eyüp’ün savunması, “Tanrı bize karşı ise, kim bizden yana ola-

bilir?” sözüyle özetlenebilir. Halbuki ileride keşfedeceği gerçek, sonradan hepimizin tesellisi için yazılmış olan, “*Tanrı bizden ya-naysa, kim bize karşı olabilir?*” sözü ile özetlenir (Rom.8:31). Tanrı’nın bize karşı olup olmadığını nasıl bilebiliriz? Çekmekte olduğumuz bütün sıkıntıları sıralayabiliriz. Ondan sonra Roma-lılar 8:35-39 ışığında, bunların bizi Tanrı’nın sevgisinden ayırıp ayıramayacağını düşünebiliriz. Cevap açıktır: “Hiç bir şey bizi Tanrı’nın sevgisinden ayıramaz.”

- Tanrı’nın gerçek sevgisinin ölçüsü, sevgisinin ölçüsüz olmasıdır! Çünkü çaresiz düşmanlarını ve katillerini Kendi ölümüyle kurtar-dı (Rom.5:6-11). Tanrı’nın acılarımız karşısında sessiz kaldığını düşündüğümüzde, İsa’nın çarmıhta çektiği acılara ve feryatlarına rağmen Tanrı’nın, bize olan sevgisi yüzünden nasıl sessiz kaldı-ğın hatırlayalım!

Bölüm 18–19. BILDAD’IN İKİNCİ KONUŞMASI

Okunacak ayetler: 18:1 - 19:6

Bildad bu ikinci konuşmasında akıl vermeye çalışır-ken, tanrısızların uğrayacağı sıkıntılar konusunda daha da karanlık bir tablo çizer. Yeryüzünde onu teselli edecek kimse bulamayınca – yakınları bile – (bkz. 19:13-15,19), Eyüp teselli arayışında yüzünü Göksel Baba’sına çevirir. Ve işte o anda Tanrı, yüreğini en büyük iman ve peygamberlik sözleriyle aydın-latır: “*Oysa ben kurtarıcımın yaşadığını, sonunda yeryüzüne gelece-ğini [mezardan kalkacağını, ölümden dirileceğini] biliyorum. Derim yok olduktan sonra, yeni bedenimle Tanrı’yı göreceğim. O’nu kendim göreceğim, kendi gözlerimle, başkası değil...*” (19:25-27).

- Eyüp doğru yolu seçer; şikayetini, derdini Tanrı'ya havale eder. Kendisi bir cevap alamadığını düşünür. Ama yüreğindeki imangiderek güç kazanır.İşte, TANRI'NİN CEVABI budur!

Üçüncü sıra: YAKINMA. “*Aramızda hakem yok*”(9:33).

İkinci sıra: ÜMIT. “*Şahidim göklerde*”(16:19).

Birinci sıra: İMAN. “*Bilirim ki, Kurtarıcım diridir!*”(19:25).

Tanrı'ya sığınan iman, “*kederi dansa çevirir!*”

Bölüm 20–21. Tsofar'ın İkinci Konuşması

Okunacak ayetler: 20:1-11; 21:2-34

Tsofar pek de yaratıcı değildir. Arkadaşlarının aynı düşünce ve suçlamalarına devam eder. Ona göre kötü insan mutlaka kötülük görür, iyi insan ise mutlaka iyilik... Eyüp Tsofar'ın sözlerini, tanrısızların sığındıkları tesellilerin geçici ve ya-lancı olduğunu söyleyerek yanıtlar. Birçok tanrısızın yaşa-dığı rahatlığı ve refahı göstererek bu iddiaları yıkar. Çünkü Tanrı ayırım yapmaksızın, “*Güneşini hem kötülerin hem deiyilerin üzerine doğdurur. Yağmurunu da hem doğruların hem de eğrilerin üzerine yağdırır*”(Mat.5:45). Eyüp sözlerinde haklı çıkar, ama yüreği yine teselli bulmaz.

Bölüm 22–24. Elifaz'ın Üçüncü Konuşması

Okunacak ayetler: Bölüm 22-23

Eyüp'ün üç arkadaşı inatla doğru adamın da sebepsiz acı çek-tiği

durumların olabileceğini reddederler. Bununla birlikte, ya-vaş yavaş iddiaları azalır ve bu yüzden konuşmaları kısalmır. Bildad sadece bir ‘bölüm’ konuşur (25), Tsofar ise, bu sefer konuşmaz. Fakat sözleri daha sivri ve keskin olur. Elifaz’ın suç-laması bu sözle özetlenir: *“Kötülüğün büyük değil mi? Senin fesatla-rına son yoktur!”*(22:5). Eyüp artık bu sözleri duymazlıktan gelir.

- *EYÜP*23:8-12 bir güven ve kuşku karışımını gösterir. Eyüp Rab-bin bütün yollarında sadıkkalmış, buyruklarını yerine getirmiş, hatta *“Yiyeceğimden ziyade, O’nun ağzından çıkan sözleri sak-ladım!”* ilkesiyle yaşamıştır (23:12). Buna rağmen nereye dö-nerse dönsün: *“İleriye... arkaya... sola... sağa...”*(23:8-9) Raporada yoktur.
- “Tanrım, neredesin?” sorusu Eyüp kadar eskidir. İmanlılar Tanrı’yla yakın ilişki kuran kişilerdir. Ama bu ilişki, içinde bulundu-ğumuz ruhsal savaş nedeniyle tek düze değildir; ve bazen zafer kazanmak için ‘karanlık dönemlerden’ geçmemiz gerekir. İsa son defa bu soruyu sormuştu: *“Eli, Eli, lema şevaktani”*, yani: *“Tan-rım, Tanrım! Beni niçin bıraktın?”* Şimdi biliyoruz ki, Tanrı ‘sak-landığı’ dönemlerde bizleri Şeytan’akarşı zafer kazanmak için kullanmaktadır. Dahası, biliyoruz ki, zaman zaman ölüm gölgesi vadisinden geçsek de Rabbimiz İsa yalnızlığı ve ümitsizliği bizim için tatmıştı; öyle ki, artık Tanrı’nın sevgisi konusunda asla kuş-kumuz olmasın!
- Eyüp bu yap-boz’un parçalarını birleştiremedi. Fakat şunu anladı: Rab nedenleri biliyor. Anahtar buydu, çünkü Rab, Eyüp cevapları bulamadığı halde O’na güvenmesini istiyordu. Bir gram iman, tonlarca bilgiden daha değerlidir!
- Artık Şeytan, bırakın *“Eyüp Allah’tan boşuna mı korkuyor? Onun etrafına, evinin etrafına ve nesi varsa hepsinin etrafına*

sen çe-peçevre çit çevirmedin mi? ... ”demeyi (1:9-11;2:4-5), “Tabii, Eyüp dayanır, çünkü acılarının geçici olduğu-nu, sonunda Tanrı’nın onu bereketleyeceğini biliyor ve rahat bekliyor” bile diyememiştir! Zafer nerede? Zafer, Eyüp’ün imanını sayesinde Şeytan’ın, “Tanrı yalnız zen-ginleri, güçlülere, başarılıları seviyor” yalanının kırılmasındadır! Gerçek, yeni bir savaş kazanmıştır. Bu savaş, çarmıhta, Şeytan’ın bütün silahlarının gözler önüne serildiği, çarmıhın zaferiyle ta-mamlanmıştır! (Kol.2:15).

Bölüm 25–28. BILDAD’IN ÜÇÜNCÜ KONUŞMASI

Okunacak Ayetler: Bölüm 25-28

Bildad Eyüp’le tartışmaz. İki genelleme yapar: Tanrı büyüktür, insan ise bir solucan gibidir. Tabii, bu sözlerde Eyüp pek teselli bula-maz. Eyüp’ün konuşması, Tanrı’nın egemen ve adil iradesi, kendisuçsuzluğu ve bu yüzden sonunda hakkını görme ümidi gibi konular etrafında örülüdür. Bu noktada Eyüp Tanrı’dan gelen hikmeti tanım-lar ve “*İşte Rabkorkusu, bilgelik budur; kötülükten kaçınmak akıllılıktır*” sözüyle sonuca bağlar (28:28). Ne var ki, kendisi bu gerçeği henüz bütün yüreğiyle kavrayamamıştır!

- İnsan nasıl bilge olur? Bilgelikle davranmadığı durumlarda başına gelenleri değerlendirip ders alır ve bu şekilde sezgi kazanır. *EYÜP’ÜN VE SÜLEYMAN’IN ÖZDEYİŞLERİ*’nin söz ettiği anlayış budur.

Aşağıda gösterilen ayetlere göre bu ‘anlayış’ın anahtarları nelerdir?

Sül.Özd.3:5; Kendi anlayışına dayanmamak.

Sül.Özd.4:7; Her şeyden çok, hikmeti arzu etmek

Sül.Özd.9:10; _____

Sül.Özd.16:16; _____

Eyü.28:28; _____

Mez.111:10; _____

Bölüm 29–31. TSO FAR'IN SESSİZLİĞİ

Okunacak ayetler: 29:1-7; 30:1-8; 31:5-15

Eyüp'e öğüt verenlerin her yeni konuşmasına bakıldığında boşöğütlerinin gittikçe azaldığı görülür: Elifaz (48, 35, 30 bölümleri); Bildad (22, 21, 6 bölümleri); Tsofar (20, 29, 30 bölümleri). Bu arada Eyüp eski günleri özlemle hatırlar. Bu durumda yapabildiği tek şeye hakkını istemektir: “*Doğru terazide tartılayım da, Allah bütünlü-ğümü bilsin*”(31:6).

- Sonunda Eyüp'ün sözleri de tükenir: “*Eyüp'ün sözleri bitti*”(31:40). Kendi durumlarımıza ışık tutamadığımız zaman yapabi-leceğimiz en iyi şey, sonunda Eyüp'ün yaptığı şeydir. Yani, bir süre susup Tanrı'nın konuşmasını beklemek. Çünkü Rab, O'nu dinlemek için zaman ayıranlara her zamankonuşur, bugün bile!

Bölüm 32–37. ELİHU'NUN SÖZLERİ

Okunacak ayetler: 32:1-9; 33:8-22; 34:10-15; Blm.35; 37:14-24

Bütün tartışmalar boyunca sessiz kalan beşinci bir kişi şimdi sahneye çıkar. Diğer dördünden genç olduğu için saygılı bir şekilde ve

sessizce beklemiştir. Sonunda, Eyüp'ün sürekli kendi hakkını arayan sözleri ve diğer üç arkadaşının işe yaramaz öğütleri karşısında kendini tutamayıp söze karışır. Yapılan dört konuşma sonucunda onun tespit ettiği problem 'gurur'dur. Elihu'ya göre günah, Eyüp'ün çektiği acı-ların nedeni değildir. Ama Tanrı'dan bir cevap talep ederken sergi-lediği 'kibir' günahdır. Vardığı sonuçsudur: Bazen merhametli olan Tanrı, dikkatimizi çekmek ve bizi daha kötü durumlardan ve bazı ta-kıntılardan kurtarmak için acıyla terbiye etmeye başvurur.

- 'Elihu' isminin anlamı: "O benim Tanrım'dır." Ken-disi aracı olarak görev almıştır (33:4-7, 23-24). Ve böylece bütün insanların Aracısını önceden örnekle-miştir (1Ti.2:5). Elihu'nun sözleri, Tanrı'nın konuş-ması için (bölüm 38'de) sahneyi hazırlamıştır.
- Elihu, konuşmalarında Eyüp'ün "Tanrı'yı hoşnut etmeye çalış-mak insana yarar getirmez" sözünü (34:9) cevaplandırmaya ça-lışır. Ona göre, acılara katlanmak pahasına da olsa Tanrı'ya hiz-met etmek zahmete değer. Çünkü acılar aracılığıyla Tanrı'nın yö-netimi, disiplin ve kutsallığı hakkında birçok şey öğrenilebilir...
- Bu düşünceler temeldenyanlış olmasalar da bazı gerçekleri göz-den kaçırmaktadır. Eyüp sonunda, kendisine karşı suçlamalar yö-nelten birinin (yani Şeytan'ın) varlığını sezmeye başlasa da (31:35), Elihu'nun bunları bilmesine imkân yoktur. Acılar yalnız günahın etkisi, Tanrı'nın kararı veya olgunluğa alıştırmaya olarak gelmez, evrendeki ruhsal savaşı gözden kaçırmamak gerekir. Bu konulara daha önce değinilmiştir. Bir konu daha vardır. Bu da bizim Tan-rı'nın tesellisi ile atlattığımız sıkıntılar sayesinde benzer durum-lara düşen, imanlı veya imansız herkesi teselli edebilmemizdir!(bkz. 2Ko.1:3-6).

Okunacak ayetler: 38:1-18; 40:1-14; 42

Sonunda Tanrı sessizliğini bozar! Kasırganın içinden Eyüp’e seslenir (38:1). Rab ona yüceliğini ve egemen iradesini ortaya koyan, A’dan Z’ye (astronomiden zoolojiye) yaratılıştakibütün işlerini gözden geçiren sorular ile Eyüp’ün kendi acizliğini fark etmesini sağlar. Tabii, bu cevap tamolarak Eyüp’ün beklediği cevap değildir. O bu sorulara, “hayır” ve “bilmem”den başka bir cevap veremez. Tan-rı’nın soruları, belki olayların “nedeni”ni cevaplandırmaz, ama “kim”in her şeyin arkasında olup son karara sahip olduğunu aydınlatmayabaşlar!

- Eyüp, Tanrı’nın iradesinin egemenlik hakkını tanıdıktan ve ken-disinin eksikliğini itiraf ettikten sonra (40:1-5), Rab onu aydın-latmaya başlar. Sonunda Eyüp, *“kuşkusuz, anlamadığım şeyleri konuştum, beni aşan, bilmediğim şaşılasi işleri”*der. (42:3). So-rular sormak değil, Tanrı’nın Egemenliğini tatmak Eyüp’ün yüre-ğini tatmin eden esas cevaptır! Sonunda Rab, Eyüp’e insanların gözünde de saygınlığını geri verir. Bütün mallarına ve yeni bir aile-ye kavuşmasını sağlar. Hatta Eyüp en sonunda kendisini Elifaz, Bildad ve Tsofar’ın şifası için dua etmek durumunda bulur (42:7-9).
- Eyüp’ün öğrendiği ders şu iki cümlede özetlenebilir: a) “Kulak-tan duymaydı bildiklerim senin hakkında, şimdiyse gözlerimle gördüm seni”; b) “Bu yüzden kendimi hor görüyor, toz ve kül içinde tövbe ediyorum (alçalıyorum)”(42:5,6). Bu iki cümleden ne anlıyorsunuz?

a)

b)

Sonuç

Tarih boyunca insanın aklını kurcalayan önemli sorulardan biri şudur: Tanrı iyiyse ve aynı zamanda her şeye kadirse, nasıl dünyadaki acılara ve felaketlere izin veriyor? Özellikle masum insanların bu acıları çekmesine nasıl göz yumuyor? Basit bir cevap: “insan bunuhak eder” der. Eyüp’ün arkadaşları sürekli bu cevabı tekrarladılar. Elihu ise, konuya farklı bir bakış açısı getirdi. Ona göre, Tanrı acıları, doğru insanı arıtmak için kullanır. Bu cevap daha isabetlidir, ama tam değildir.

Sorunun cevabı şudur: Tanrı egemendir ve yaşamamıza izin verdiği durumlardan bağımsız olarak, O itaate ve hamda layıktır! Eyüp böylece, sıkıntıdayken Tanrı’nın gücüne ve iyiliğine güvenmeyi öğrenmiştir ve bunun için, Tanrı hakkındaki anlayışını derinleştirmesi gerekmektedir. Eyüp gibi “kâmil” bir insan bile, kendine güvenmekten sakınmalı ve kendi bildiği doğrulardan tövbe etmesini öğrenmelidir. Tanrı’nın önünde kırılmalıdır ki, O en derin işini o kişide tamamlayabilsin!

Bu cevap, Tanrı’nın kaprisli davrandığını veya keyfince acı çek-tirdiğini göstermez. Çünkü O’nun her bir kararı, kendisine sığınanlar için sonunda yarar, mutluluk ve olgunluk sağlar. Zaferin tepesinde her şeyi geniş ve küçük görürüz, ama bazen bir gözyaşı arasından gerçeği çok daha detaylı ve derin görebiliriz!

Sevgi Tanrısı neden acılara ve özellikle imanlıların acılarına izin verir? *EYÜP* kitabında verilen çeşitli cevaplar şöyledir:

- Şeytan: Acılar ve sıkıntılar, imanlıları Tanrı’yı inkâr etmeye zorlamak için Şeytan’ın kullandığı araçlardır (1:11; 2:4,5).
- Üç arkadaş: Acılar ve sıkıntılar her zaman belli günahların karşılığıdır (4:7-9; 8:3-6; 11:13-15).
- Elihu: Tanrı sıkıntıları insanları düzeltmek veya terbiye etmek

için kullanır (33:13-17,29).

d. Eyüp (ilk yakınmalardan sonra): Sıkıntılar bizde ruhsal altını elde eden arıtma sistemidir (23:10).

e. Tanrı: 1) Acılar, sıkıntılar; büyük bir amaç uğruna Tanrı'nın, kendi halkına tanıdığı bir ayrıcalıktır (örneğin, Şeytan'ı yenmek; 1:8,12). Bu AYRICALIK konusunda İncil'de bir ayet bulabilir misiniz?

2) Acı ve sıkıntı, cevap alamadığımız halde güvenmeye bir davetiyedir (bkz. 13:15; çünkü nedeni bilmek amacın bozulmasına se-bep olabilir). Bu GÜVEN konusunda İncil'de bir ayet bulabilir mi-siniz?

3) Acı ve sıkıntı, insanı iflasa sürükleyip savunmasız bırakabilir; öyle ki, Tanrı kişinin savunmasını üstlenip lütfuyla onu güçlendirir! (42:3-7). Bu LÜTUF konusunda İncil'de bir ayet bulabilir misiniz?

Bütün cevaplar Mesih'tedir ve Mesih hakkında *EYÜP* çok değerli ön bilgiler vermektedir. Ümitsizliğinde:

- Göksel Şahit'ten (16:19),
- Kurtarıcı'dan (19:25),
- Bir de bir Aracı'dan söz etti (9:32,33).
- Eyüp 33'te, Mesih'e ilişkin ön bilgiler veya sezgilerle ilgili başka ne bulabilirsiniz?

Sorular

- 1) Sevgi Tanrısı neden Kendisine bağılı imanlıların acı çekmesine izin verir?
- 2) *EYÜP* kitabındaki kahramanların verdikleri ya da davranışlarından çıkarılabilen çeşitli cevaplar nelerdir? Yanıtlarınızı en az birerayetle destekleyiniz
- 3) İmanlının çektiğı acılarda amaç ne olabilir? Aşağıdakilerin güttüğü veya açıkladığı amaç nedir?

Şeytan'ın rolü:

Elihu'nun görüşü:

Tanrı'nın cevabı:

Ders 19. Mezmurlar

Duanın “El Kitabı”

M_{EZMURLAR}kitabı, 10 asır gibi uzun bir dönem boyunca derlenen ilahilerden oluşturulmuş ve tapınakta ibadet kitabı olarak kullanılmıştır. Yahudilerona “Övgüler Kitabı” (*Sefer tehillim*) ya da sırf “Övgüler” ismini vermişlerdi. Yunanlı tercümanlar ona, İbranice“Miz-mor” kelimesinin karşılığı olan “Psalmoi” ismini verdiler. Anlamı, çalgılarla eşlik edilen ezgiler demektir. Bayramlarda “hallel” (‘haleluya’dan) ismini taşıyan *MEZMURLAR*da ilahi olarak kullanıla gelmiştir (örn.Mat.26:30).

Kilise tarihinde de Mezmurlar, gerek onlara bir müzikuyarlanarak, gerekse ayetlerinden ilham alınıp yeni ilahi-ler bestelenerek tekrar tekrar değerlendirilmiştir. Mez-murlar;

yakarışlardanveövgülerdenibarettir, bu yüz-den aynı zamanda **birer duadır** (72:20). Tanrı’yla imanlının günlük ilişkisini aydınlatan önemli bir kaynaktır. Bir nevi “Duanın El Kitabı” gibidir.

MEZMURLAR,Kutsal Kitap’ın tam ortasında yer alır. Mezmur 117 ise onun tam ortasındaki bölümdür. “*Rab’be sığınmak, insana güvenmekten iyidir*” sözüyle *MEZMUR*118:8’inci ayet, Kutsal Kitap’ın orta-sındaki cümledir. Bu ayetherhalde, gerek *MEZMURLAR*1, gerekse en önemli bestecisi olan Davut’un hayata bakış açısını, en iyi özetleyen ifadedir.

Yazarı: Altı ayrı yazarın ilahileriyle birlikte en çok Davut’un besteleri yer almaktadır. Bu yüzden İslam litera-türüne Davut’a inen Zebur kitabı olarak, Hıristiyan alemi-ne de “Davut’un Mezmurlar Kitabı” olarak geçmiştir.

1'inci ve 2'nci Samuel bölümleri, Davut'un yaşam öyküsünü ka-leme almaktadır. Mezmurlar ise, onun yüreğini ve dünya görüşünü yansıtmaktadır. Kendisi Tanrı'nın yüreğine uyan bir yüreğe, Tanrı'nın meshedilmiş olarak önemli bir göreve ve ozan olarak yumuşak, do-kunaklı bir sanata sahip olan bir insandı (2Sa.21:1).

Tarihi: Daha önce söz ettiğimiz gibi, Musa'dan başlayıp (*MEZ-MUR90*) Ezra'ya kadar (Mezmurların son derlemesini yapan) 1000yıla yakın bir süre söz konusudur. Ama bu ilahilerin yoğun bir şekilde bestelendikleri dört ana zamanı dikkate almak gerekir: İ.Ö. 1020-970; Davut'un dönemi.

İ.Ö. 970-931; Süleyman'ın dönemi.

Sürgün öncesi; Asaf ve Korah'ın dönemi.

İ.Ö. 700 yılları: Hizkiya dönemi.

Mezmurlar, doğal olarak İsrail'insiyasi, askeri vedini ortamını yansıtmaktadır. Bu yüzden düşmanlardan, savaşlardan söz edilmekte ve bu konular için de dua edilmektedir. Ama bunları bir cihat (savaş çağrısı) olarak algılamamak gerekir. Çünkü mezmur yazarının (çoğu zaman Davut'un) savaşa ilişkin dualarındaki amacı, dinini yaymak değil, kişisel olarak korunmak, zaferi Tanrı'yı överek kutlamak veya uğradığı haksızlıklara anlam verebilmektir.

Özellikleri: *MEZMURLAR*, daha önce söylediğimiz gibi birer ilahidir, yani telli çalgılarla eşlik edilen müzikli şiirlerdir.

Bu şiirin özelliği kâfiye değil, birbirini tamamlayan tekrarlardır. Bir dizede iki satır yer alır. Birinci satırda söylenen şey, ikinci satırda farklı anlamdaşlarla tekrarlanır. Buna “paralellik” denir ve İbrani şiiri-nin temel taşıdır. Örneğin *MEZMUR1:2*;

“Zevkini Rab’bin yerasından alır.”

“Ve gece gündüz onun üzerinde derin derin düşünür.”

Mezmurlarda ayrıca kişisel duygular önemlidir.

Peygamberler, Tanrı sözünü nasıl insanlara aktardılarsa, Mezmur yazarları da insan duygularını Tanrı’ya uygun ifadelerde sunmuşlardır. Kutsal Ruh böy-lece, *MEZMURLAR* yoluyla her imanlının Tanrı’ya dua etmesini öğre-neceği bu “el kitabı”nı hazırladı. Ayrıca, kimi *MEZMUR* aracılığıyla önemli peygamberlik sözlerini de bildirdi.

Yalın yazı nasıl tasvir yoluyla hedefine ulaşırsa, şiir de benzet-meler veya mecazlar yoluyla hedefine ulaşır. Bu yüzden çoğu ifade-lerinde Mezmurlar birden çok anlam taşımaktadır. 1. Mezmur’u örnek alacak olursak, görüyoruz ki, iman yaşamının zevki “akar suların kenarında dikilen ağaca” benzetilmiştir. Bununla amaçlanan, ifade zenginliği değil, ifade edileni vurgulamaktır. 23. *MEZMUR*’da, çoban benzetmesi Tanrı’yla imanlılar arasındaki ilişkiyi dile getirmek için kullanılmaktadır. Böylece bilinen örnek, bilinmeyen anlatan en etkin araçtır.

Kullanılan simgesel dilde bazı örnekler şöyledir:

1. Benzetme: “Gibi” edatı kullanılarak karşılaştırmayapılır: “... ağaç gibidir” (1:3).
2. Mecaz: Bir simge “gibi” kullanmadan başka sözcüğün yerini alır: “*Rab çobanımdır*”(23:1).
3. Abartı: Bir şeyi vurgulamak için abartı yapılır: “*Her gece ağla-maktan döşğim ıslaktır*”(6:6).
4. Kişileştirme: Cansız nesnelere canlıymış gibi konuşulur: “*Bü-tün kemiklerim diyecek: Ya Rab... Senin gibi kim var?*”(35:10).

5. İnsan biçimi sıfatlar: Tanrı'dan bahsederken bedeni ya da insani duyguları varmış gibi söz edilir: “*Ya Rab ...elini kaldır*” (10:12).

Alfabetik dizilmeler: Dokuz tane *MEZMUR*'da (9, 10, 25, 34, 37, 111, 112, 119 ve 145), her dizinin baş harfi alfa-benin sırasını izler. Böylece ezberlenmeleri kolaylaşmıştır. Özellikle Tanrı Sözü'ne övgüler yağdıran ve 22 kıtadan oluşan Mezmur 119'un her kıtasındaki 8 ayet, alfabenin aynı harfiyle başlar.

Kimi *MEZMURLAR*'da “Sela” kelimesi, bazı ayetlerin sonunda yer alır. Yeni bir kıtanın başlangıcını gösterdiği sanılmaktadır. Bir “es”(duraklama) işaretidir. Aynı şekilde “Halleluya” kelimesi, kimi *MEZ-MURLAR*'ın başında veya sonunda yer alır (111 – 113, 115 – 117, 146 – 150). “Hallel” (övgü) ve “Yah”dan (Yahve) oluşur; yani “Tanrı'ya övgüler.” Bir kıtanın cemaat tarafından tekrarlanması için kullanıldığı sanılmaktadır.

Ana Hatları: İçinde 5 ana kısım bulunmakta ve her biri Mu-sa'nın beş kitabından biriyle benzer konular paylaşmaktadır.

	<i>KISIM I</i> 1 - 41	<i>KISIM II</i> 42 - 72	<i>KISIM III</i> 73 - 89	<i>KISIM IV</i> 90 - 106	<i>KISIM V</i> 107 - 150
<i>En önemli yazar:</i>	Davut	Davut ve Korah oğulları	Asaf	Bilinmeyen	Davut
<i>İçerik:</i>	Yakınmalar	Milli İlahiler		Övgü İlahileri	
<i>Musa'nın kitaplarıyla ilişki</i>	Yaratılış	Çıkış	Levililer	Sayılar	2. Yasa
<i>Konu:</i>	Doğru insan	İsrail'in kurtuluşu	Tapınak ve toplu ibadet	Düşüş ve düzelme	Tanrı'nın Sözü

Örnek Mezmur:	8	68	84	90	119
---------------	---	----	----	----	-----

Amacı: *MEZMURLAR* Yahudilerin “İlahiler Kitabı” olarak yazılmıştır. Dolayısıyla, imanlının Tanrı’ya kalbini nasıl açacağını ve **dua-larında**duygularını uygun ve anlamlı ifadelerle nasıl dile getireceğini göstermektedir!

MEZMURLAR, insanın bestesi ise de, insanın eseri de-ğil, Kutsal Ruh’un esinidir! Böylece Mesih özlemini desürekli dile getirerek gelişle ilgili önemli **peygamberlik sözlerini** kaydeder.

Mesihsel *MEZMURLAR* ve konuları:

Mez.2:7,8; Mesih’in Oğulluğu (Mat.22:45; İbr.1:5).

Mez.2:6; 72:8; " Krallığı (Mat.25:31-24; 27:11; 89:27; 96:10; Esi.19:16).

103:19;

Mez.8:4,5; " İnsanlığı (İbr.2:6-8).

Mez.16:10; " Dirilişi (Elç.13:33-36).

Mez.22; " Ölümü (İncil’in ilk dört bölümü)

Mez.22:22; 40:9-10; " Peygamberliği (İbr.2:12).

Mez.40:6-8; " Yaşamı (İbr.10:5-7).

Mez.45:6,11; " Tanrılığı (İbr.1:8).

Mez.45:7; " Doğruluğu (İbr.1:10).

Mez.68:18; " Göğe alınışı (Ef.4:8).

Mez.72:2-14; 86:13; " Yargı yetkisi (Mat.25:32; 2Se.1:7-9; 96:10-13; 98:9; Esi.19:11,16; 20:11).

Mez.72:4,12-14; " Merhameti (Mat.11:5; 12:20).

Mez.89:18,19; " Kutsallığı

Mez.102:25-27; " Ezeliyeti (İbr.1:10).

Mez.110:4; " Kâhinliği (İbr.5:6).

MEZMURLAR Tanrı halkının Kendisine sunduğu
“Pentateuch”⁴(Pentatok) kitabı gibidir! Tanrı’nın Yasasına ve
Sözüne iman ceva-bıdır! Bu cevap görkemli bir **tapınmadır!**

I. KISIM: Mezmur 1 – 41

Bölüm 1-6. GÜNÜN EN KARANLIK SAATI

Okunacak ayetler: Mezmur 3

İlk 6 Mezmur bir giriş niteliğindedir. Tanrı Sözü’nü derin düşünme (1), Mesih’in Krallığını tanıma (2) ve iyi ya da kötü zamanlarda duaya ara vermemenin önemini (3–6) öğreniyo-ruz.

Örnek olarak ele aldığımız 3. *MEZMUR*, sıkıntı zamanında dilegetirilen bir güven ifadesidir. Onun gibi Mezmurlarda, önce a) sorunu Tanrı’ya açıklayan ayetler, sonra b) Tanrı’ya karşı duyulan güveni an-latan ayetler ve en sonunda c) hamt ve övgü ayetleri yer alır.

- 3. Mezmur’un yazıldığı ortam ve nedenleri Mezmur’un başında belirtilmiştir: “Oğlu Abşalom’un önünden kaçtığı zaman, Da-vut’un söylediği Mezmurdur” (bkz. 2Sa.15:13 – 17:22). Bu belki Davut’un hayatındaki en karanlık saattir. Ama imanı şu ifadede odaklanır: “*Kurtuluş RABBİNDİR*” (2:8a). Benzer bir karanlık saati yaşayan bir başka Eski Antlaşma kahramanı, bu ayeti de dilegetirerek Rab’be güvenini yenilemiştir(bkz. Yun.2:9). Böylece Rab’be güvenenlerin uykusu kaçmaz (3:5; 4:8); çünkü henüz or-talık karanlıkken, seher vaktinde kalkıp Rab’be yönelmeyi ihmal etmezler (5:3).

Bölüm 7–12. EVRENİN HAKIMINI BEKLERKEN

Okunacak ayetler: Mezmur 7

Bu altı Mezmur (7-12), haksızlıkların kol gezdiği bu dünyadadoğruluğun ve adaletin galip gelmesini (7), tanrısızın alçaltılmasını(9-10) ve Tanrı'nın yüceltilmesini (8, 11-12) dile getirir.

- 7. Mezmur'un başlığında sözü geçen Benyamin oğlu Kuş'un, Abşalom'un isyanında Kudüs'ten kaçarken Davut'u lanetleyip ona taş atan Benyamin olduğu zan-nedilmektedir.
- Bu Mezmurlardan öğrendiklerimiz şunlardır:

Tanrı bütün evrenin hakimidir.

Tanrı'nın adaleti kusursuz ve tarafsızdır.

Tanrısızın yolu yıkıma götürür.

Tanrısıza kötülükle karşılık vermek günahdır.

Özetle: *“Ne mutlu doğruluğa acıkıp susayanlara!*

Onlar doyurulacaklar”(Mat.5:6).

Bölüm 13–18. GEÇMİŞ GALIBİYETLER, GELECEĞE GÜVEN

Okunacak ayetler: Mezmur 18

Tanrı'yı inkâr eden akılsızın karşısında (14), tüm yüreğiyle Rab'behizmet edenlerin bereketleri boldur: sevinç (13), Tanrı'yla beraberlik (15), ruhsal doyum (16), korunma (17) ve geleceğe karşı güven (18).

- 2.Samuel 22'de de geçen 18. Mezmur hangi nedenle bestelendi?
- Rab'bin bir hisar, kaya, kale, kalkan veya sığınak gibi olduğunu sadece sıkıntı zamanında O'na güvenenler öğrenir!

Okunacak ayetler: Mezmur 23

Bu 6 Mezmur'da Rab'bin birçok işlevini görebiliriz: Kendisi Yaratan (19), Yardımcı (20), Kral (21), Çarmıha Gerilen (22), İyi Çoban (23) ve Görkemli Olan'dır (24).

- *MEZMUR22*'de Rab koyunları için canını veren ço-bandır (Yu.10:11); *MEZMUR23*'te yol gösteren ve besin sağlayan çobandır(İbr.13:20); *MEZMUR24*'te de çobanların Başı ve koyunların sahibidir (1Pe.5:4).
- Kutsal Kitap'ta başarılı hizmetleriyle göze çarpan iman kahramanları arasında, 3 önemli kişönce çoban olarak görev yapmış ve böylece Tanrı halkına hizmet etmeyi de öğrenmiştir: Yusuf,Musa ve Davut.
- 23. *MEZMUR*Eski Antlaşma dönemindeki “Rab'bin Duası”dır. Bu Mezmur'un ayetlerini kendi sözlerinizle yazınız:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

.....

MEZMUR23'ü ezberleyiniz!

Bölüm 25–30. DUANIN ABC'Sİ

Okunacak ayetler: Mezmur 25

Davut bu Mezmurları yazarken hizmet ettiği Tanrı'nın karakterini düşünüyordu: O, “iyi ve doğrudur” (25:8); “imtihan eden” (26:2); “nurum ve kurtuluşum” (27:1); “kudretim ve kalkanım” (28:7); “ebedi Kral” (29:10); “Rab Allah'ım”dır (30:2,12).

- Mezmur 25 ilk alfabetik Mezmur'dur. Davut ABC'yi izleyerek Tanrı'yı övecek ve dua edilecek konuları aklında dahakolay tutabildi. Bizler de burada duanın ABC'sini öğreniriz: Tanrı'yla kişisel bir diyalog. Yani yüreğimizi O'na açıp karakterinden ötürü O'nu övmek!

Bölüm 31–36. ZULMEDENLER İÇİN DUA ET

Okunacak ayetler: Mezmur 35

Sıkıntıdayken Tanrı'ya yönelmek, seni çukurdan yüceliğe(31), çaresizlikten bağışlanmaya (32), insana güvenmekten Tanrı'ya güvenmeye (33), sıkıntıdan tapınmaya (34), zulümden hamda (35), karanlıktan ışığa (36) yük-seltecektir.

- “Ama ben size diyorum ki, düşmanlarınızı sevin, size zulmeden-ler için dua edin” (Mat.5:44). Bu nasıl yapılır, nasıl başarılabilir? Mezmur 35 cevabın bir kısmını verir.
 - a) Davayı Rab'be bırakarak (35:1-8);
 - b) Uğradığın haksızlığı Rab'be anlatarak (35:11-16);
 - c) Kötülüğe iyilikle karşılık vererek (35:13-14);
 - d) Rab'be yalvararak (35:17-26);
 - e) Her durumda Rab'bi yücelterek (35:9-10, 18, 27-28).

Bölüm 37–41. DOSTUN İHANETİ

Okunacak ayetler: Mezmur 41

Davut'un dua yaşamını yansıtan *MEZMURLAR*, aynı zamanda iman yolunda olgunluğa doğru ilerlemek için son derece yararlı bir uygu-lama kılavuzudur. Böylece sabırsızlığı(37, 40), güçsüzlüğü (38, 39) ve ihaneti (41) yenmenin yolunu bile çizmektedir!

- Kolay durumlarda Rab'be söylenen övgüler içtendir. Fakat zordurumlarda sunulan övgülere paha biçilmez!
- Yaşanabilen en zor tecrübe ihanet edilmektir(41:9). Ama bu durumdabile kendimizi acın-dırmadan Rab'bin iradesine teslim etmek en etkili ilaçtır (Yu.13:18 vd.).

II. KISIM: Mezmur 42 – 72

Bölüm 42–49. İŞTE, GÜVEY GELİYOR!

Okunacak ayetler: Mezmur 45

Bu Mezmurlar, Musa'ya karşı ayaklanıp ölen (Say.16:1-33;26:10) Korah'ın çocuklarına (yani soyundan gelen insanlara) atfedilmiştir.Onlardan bazıları tapınağın bekçileri olarak (1Ta.9:19); bazılarıysaşarkıcılar ve çalgıcılar olarak atanmıştı (1Ta.6:31-33, 37). Atalarında Rab'bin terbiyesini görüp iyi bir ders almış olan Korah'ın “çocukları” bu Mezmurlar'da güçsüz düşenin Rab'be özlemi ve gü-venini (42), dışlanmış olanın yalnız olmayışını (43), ba-şarısızlığa uğrayanın Rab'deki başarısını (44) dile ge-tirirler.

- Pavlus, 2.Korintliler 6:9,10'da âdeta bu Mezmurların özetini

ve-rir: “Tanınmayan kişiler gibiyiz, ama iyi tanınıyoruz.
Ölümün ağ-zındayız, ama yine de yaşıyoruz. Dövülüyorsak bile
öldürülmüşdeğiliz. Kederliyiz, ama her zaman seviniyoruz.
Yoksuluz, amabirçoklarını zengin ediyoruz. Hiçbir şeyimiz
olmasa da her şeye sahibiz.”

Bu grubun geri kalan 5 Mezmuru, Kral’a ve O’nun ege-menliğine birer övgüdür. Konuları şöyledir: Meshedilen kral (45), temeli sarsılmayan kent (46; bkz. Esi.22:1), bü-tün dünyanın kralı (47), Tanrı’nın kenti (48) ve dünyasal zenginliklerin boşluğu (49).

- 45. *MEZMUR*; Kralın, onun yetkisinin ve nikahının mükemmel-liğini yücelten bir ilahi olarak bestelenmişti. Ama burada sıradan bir kral değil, “krallarınKralı” söz konusudur! Nitekim İbraniler 1:8-9, bu Mezmur’un 6. ve 7. ayetlerinin, Mesih İsa’ya ilişkin bir peygamberlik olduğunu göstermektedir.
- 45. *MEZMUR*’u bu açıdan değerlendirdiğimizde: Mesih’e kral olarak olan tapınmamızı (45:1-3); O’nun egemenliğinin yüceliğininve taç giydirme (meshedilme) törenini (45:4-9); gelin olarak krala olan tam teslimiyetimizi (45:10-15); ve Mesih’le birleşen kilise cemaatinin görevi olarak yeni çocuklar (imanlılar) edinme ve bun-ları egemenliğin yetkilerini kullanmak için yetiştirme gerekliliği-ni (45:16-17) görebiliyoruz.
- Krallığı konu eden (yani Mesih’i kral olarak tanıtan) başka Mez-murlar da şunlardır: Mezmur 2, 18, 20, 21, 72, 89, 99, 110, 145.

Bölüm 50–54. TÖVBE, KRALLARA YAKIŞIR!

Okunacak ayetler: Mezmur 51

Bu bölümdeki Mezmurların ana konuları: Tanrı'nın adaleti ve tövbeye çağrı (50), Davut'un örneğinde görüldüğü gibi suçlarımızın itirafı (51), dilin hain yapısı (52), kö-tülüğü izlemenin anlamsızlığı (53) ve bütün bunlara tekçözüm olarak Rab'bin yardımına sığınma gereği (54) gibi konulardır.

- 51. *MEZMUR*Davut'un, hayatındaki en korkunç günahına iliş-kindir. Krallığının 20 yılı boyunca Rab'be uygun bir yüreğe sahip olan kral-çoban, yüreğinde en azgın kötülöklere yer verir: zina, ihanet, cinayet ve gaddarlık! Buna ek olarak tövbesizlik, durumu daha da kötöleştirir. Yalnız Natan'ın günahını ortaya koymasıyla Davut'un aklı başına gelir. Hayatımızda günah bir yaşam tarzıolarak yer etmesin! Amaher şeyden çok, günahın bir yaşam tar-zına dönüştmesine fırsat tanıyan tövbesizlikhiç mi hiç yer etmesin!

Aşağıda gösterilen 51. Mezmur'un ayetlerinden edinebileceğimiz ruhsal dersleri açıklayınız:

Davut günahıyla kim(ler)e zarar verdi? Tövbesinde günahının en fazla kime karşı olduğunu söyler? Bkz. ayet 4;

Günah, imanlının kurtuluşunu ve kendisiyle Tanrı arasındaki be-raberliğini nasıl etkiler? Bkz. ayet 10-12;

İmanlı, günah işlediğinde de işlemediğinde de Tanrı'ya nasıl bir yaklaşımda bulunmalıdır? Bkz. ayet 17, 19;

- 23. *MEZMUR*Rab'be en derin, en anlamlı ve en sade güven duası ise, 51. *MEZMUR*tövbelerin tövbesi ve Rab ile aralıksız beraber-liğin anahtarıdır.

Tövbelerimiz bizi değiştirmiyorsa, yanlış dua ediyoruz demektir!

- Başka tövbe ilahileri: Mezmur 6, 32, 38, 102, 130 ve 143.

Bölüm 55–59.ZULMEDİLENİN FERYADI

Okunacak ayetler: Mezmur 59

Bu Mezmurlar Davut'un hayatındaki en zor günlerde bestelenmiştir. İhanete uğradı (55), hayal kırıklığına da (56), başına ödül ko-nuldu (57, 59) ve her şeye rağmen Davut imanla, “Gerçekten doğ-ruluğa ödül var” ve “Gerçekten dünyayı yargılayan bir Tanrı var” diyebilirdi (58:11).

- 59. *MEZMUR*, 57. ve 58. *MEZMUR* ile bir dizi oluşturur. Bunlara “miktam” adı verilir (yani “özgürlük ilahileri”). 1.Samuel 19:11'de bu feryada neden olan olayları öğrenmekteyiz. Saul, Davut'u öldürmek amacıyla onun evini sarmıştır. O da kaçmak zorunda kalır. Mutlak ölümden kaçarken bir övgü ilahisini hiç bestelediniz mi? “Düşmanlardan”, sıkıntılı durumlardan şikayet edip Tanrı'dan hakkımızı istemek kolaydır. Ama o durumlar için Rab'be hamt etmek hiç aklınıza gelir mi?

Sıkıntıdayken duyguların çukuruna düşmemek, sadece sunulan övgüler sayesinde, kendini acındırmadan arıtılan imanın başarı-sıyla mümkün olabilir!

Bölüm 60–66. İYİ VE KÖTÜ HABERLER

Okunacak ayetler: Mezmur 60

Bu Mezmurlar yine Tanrı'nın önünde boşaltılan kederli yüreği anlatır (60, 61, 63-65). “*Ey Tanrı!*” ifadesinin ısrarlı tekrarı bu yüz-dendir. Fakat kederden boşalan yürek acılıkla dolmaz; yenilgi, teşviksizlik ve aldanma durumunda Tanrı vaatlerine karşı

güvenle dolar! Böylece insan, yüreğinde, Tanrı'nın büyük kurtarışlarını hatırlayarak övgüye layık bir ruhsal sığınak olduğunu keşfeder (62, 66).

- 60. Mezmur, kral Davut hem iyi hem kötü haberler aldıktan sonra yazılmıştır. İyi haberler, düşmanları üzerine tek tek zafer kazan-masıydı (2Sa.8:3-5). Kötü haberler ise, düşmanların birleşip tek-rar kendisine karşı gelmeleri idi. Edom güneyden saldırıp İsrail'i büyük sıkıntıya sokmuştu. Bu savaşın raporunu duyar duymaz, Davut 60. *MEZMUR*'u besteledi!
- Olup bitenlerde Davut, Tanrı'nın mutlak ve egemen iradesine boyun eğdi. O, uluslar üzerinde egemendir (ayet 7-8). Bu yüzden, "*sıkıntılarla bile övünürüz*" (Rom.5:3). Çünkü onun ne olacağı ve kiminle zafere ulaşacağımızı biliriz. Davut'la birlikte, "*Allah ile yiğitlikler ederiz (yani: zafer kazanırız)*" diye haykı-rabiliriz! (ayet 12). Bu yüzden de, "*Tanrı'nın kendisiyle de övü-nürüz*" (Rom.5:11).

Aşağıdaki iki cümleyi tamamlayarak bütün durumlarımızı doğru değerlendirebiliriz:

a) "Şu sıralarda hayatımda olup bitenlere baktığımda şu kötü haber-leri görürüm:

”

b) "Tanrı'nın imkânlarına baktığımda şu iyi haberleri sayabilirim:

”

Bölüm 67–72. GÖRKEMLİ BİR DİYAR!

Okunacak ayetler: Mezmur 72

Tanrımız övgüye ne kadar layıktır? Yargılarından ötürü (67), mer-

hameti ve nimetlerinden ötürü (68), çocuklarının feryatlarına göster-diği ilgiden ötürü (69-70), güçsüz olanlara verdiği güçten ötürü (71) ve uluslar üzerindeki egemenliğinden ötürü (72) övülmeye layıktır!

- 72. *MEZMUR*'u okuduğumuzda iyi bir hükümdardan neler bekle-nebileceğini öğreniriz:

...ülkede barışı sağlamak (ayet 3, 7);

...yoksullara ve sıkıntıda olanlara yardım etmek (a. 4,12-14).

...kutsal yasaya karşı derin bir saygı uyandırmak (a. 5).

...iyi bir icraat ile halkı rahatlatmak (a. 6-7).

Bunu Yeşaya 11:1-5 ile karşılaştırdığımızda bu Mezmur'un bir peygamberlik niteliğinde olduğunu görebiliriz. Kiminle ilgili?

15. ayette hepimiz için önemli bir ders

bulunmaktadır: “*Durmadan dua etsinler onun için, gün boyu onu övsün-ler!*” (ayrıca bkz. 2Ti.2:1-4).

Böyle dua; insan ruhu için kalkan, Tanrı için kurban, Şey-tan için ise karabasandır!

III. KISIM: Mezmur 73 – 89

Bölüm 73–77.HAYATINDAKİ RAB'BİN İŞLERİNİ HATIRLA!

Okunacak ayetler: Mezmur 77

Tanrı'yı unutanlar için hayat yolculuğu kaygan ve rahatsız ola-caktır (73, 75). Buna karşılık, yollarını Tanrı Sözü'ne göre düzen-leyen kişiler ise yıkımın ortasında bile hep ümitle yaşayacaklar (74) ve ruhsal zafere ulaştırıran gücü bulacaklardır (76-77).

- Levililer bölümüne denk gelen *MEZMURLARIN* bu III. Kısım, Asaf'ın uygun bir bestesiyle başlar (73). Levililer ibadetin vetapınmanın el kitabıdır. Asaf doğru bakış açısını yitirip bunalıma düşmek üzere olduğunda (73:1-16) tapınağa gider (73:17 vd.) ve orada Tanrı'nın bakış açısını yeniden kazanır... (özellikle 73:25).
- İsrail'in eski ulusal görkemini arayan Asaf (artık ara-larında âlametler, peygamber veya 'bilen' yok gibi;74:9), kendini bu yüzden perişan hissettiği zamanlarda Tanrı'ya övgüyle yaklaşarak zafer kazanmanın sırrını öğrenir. Esas zafer dünyasal hayattaki başarıda değil, ruhsal ha-yattaki kesintisiz tapınmadadır!
- Bu doğrultuda daha önce de77. *MEZMUR*'un 10. ayetinden, in-sanın ruhsal acılıklarını âdeta iyileştiren bir ilaç olarak söz et-miştik. “Teselliyi reddeden insan benliği (can)” (77:2), sonundahatanın kendisinde olduğunu anlar (“bu dert benden kaynaklanır” diye) ve tedavi olarak “Yüce Olan'ın işlerini anarım” der (77:10 vd.). İşte o zaman yürek hamt ve övgüyle dolup iyileşir!

Bölüm 78–83. “KEŞKE”SİZ BİR YAŞAM

Okunacak ayetler: Mezmur 81

Burada Asaf'ın Mezmurları(50–83) son bulur. Beste-le-rine, insanın (imanlının dahil) güvenilmezliği karşısındaTanrı'nın güvenilirliğini överek son verir. Geçmişesö-zünde duran O'dur (78). Belirsiz bir gelecek karşısındaO'na sığınmak tek çaredir (79–80). İmanlı, Tanrı'nın yakınlığını (81) ve seslenişini (82–83) aramalıdır.

- 81. *MEZMUR*çadırlar bayramında söylenirdi (81:3 ile Lev.23:24).

Bu bayramda çöldeki yolculuk sırasında Tanrı'nın göstermiş ol-duğu sadakat anılıyordu. Bizler de ne zaman ruhsal çölde dola-şırsak Tanrı'nın güvenilirliğini analım...

- Bu bölümdeki diğer Mezmurlargibi 81. *MEZMUR*'un mesajı da “Keşke fırsat varken şunu bunuyapsaydım” demeye gerek kalmadan ve Tanrı'ya, “Keşke halkım beni dinleseydi” dedirtmeden (81:13), imana uygun bir bağlılık yaşamaya açık bir davettir.

Bölüm 84–89. BIZI UYANDIR, YA RAB!

Okunacak ayetler: Mezmur 85

Bu altı Mezmur'un her birinde, çeşitli ruhsal özlemler dile getirilip bir dua olarak Tanrı'ya sunulmaktadır. Bunlar şu şekilde özetlenebilir: Bütün varlığım seni özleyor (84); bizi eski halimize kavuştur (85); sıkıntılı günümde... yanıt verirsin bana (86); Rab'bin kentinden olmak ne güzel (87); imdada yetiş (88); ne mutlu Rab'bin büyük iş-lerini kutlamasını bilen halka (89).

- Genelde Mezmur yazarının bir sıkıntısı veya özlemi varsa, önce şikayetini veya derdini açıklar ve hemen ardından hamt ve güven sözleriyle Rab'be ümit bağlar. Bu şekilde bize, Rab ile günlük ilişkimiz ve duamız için yol gösterilmiştir. Ne var ki 88. *MEZ-MUR*'da, bir tek övgü veya güven sözü yoktur! Bu özelliği taşıyan tek Mezmurdur; öyle ki, her zaman Rab'be ümit sözleriyle yö-nelmeyi bize gösterir. Ayrıca, olağanüstü bir sıkıntıya düşsek bi-le, Rab'bin ümitsiz feryadımızı kabul edeceğini de bize öğretir!
- İlya'nın zamanında Rab gücünü göstermiş (1Kr.18), halk da töv-be etmişti. Ama birkaç yıl sonra halk yeniden putperestliğe

yö-nelmiş. Yunus'un uyarısıyla Ninova tövbe etmişti (Yun.3:1-5). Fakat, 150 yıl sonra, yine putperestlikten ötürü, Babilliler ta-rafından yerle bir edilmiştir (Nah.1:7-8). 85. Mezmur'un, ilk ayet-leri geçmişte ruhsal uyanışı gören bir ulusun durumunu açıkla-maktadır. Ama bu uyanış da kısa süre devam etmiştir. Bu du-rumda Mezmur yazarı, "bize yeniden yaşam vermeyecek misin?" diye haykırır (85:6).

- Sona ermeyen bir uyanışın sırrı nedir? Tanrı Sö-zü'ne sürekli dönmek (85:8) ve gözlerimizi sürekli çarmıha çevirmek! Çünkü, sevgiyle sadakatin buluş-tuğu, doğrulukla esenliğin öpüştüğü tek yer orasıdır! (85:10-11).

Bitmeyen bir ruhsal uyanışın en belirgin göstergesi, sürekli yeni-lenen bir tövbe yaşamıdır!

KISIM IV. Mezmur 90 – 106

Bölüm 90–97. ÖVGÜLERİN TEK HEDEFİ

Okunacak ayetler: Mezmur 95

90 ve 95. *MEZMUR*dışında bu bölümdeki diğer Mezmurların ya-zarı bilinmemektedir (Mez.90, Musa'nın; Mez.95 ise Davut'undur). Fakat hepsinde Tanrı'ya tapınılacak güçlü nedenler sunulmaktadır: O, sonsuzluğun sahibidir (90); güvenli sığınaktır (91); Yüce Olan O'dur (92); Kendisi kraldır (93); intikâm O'na aittir (94); kurtarıcımız O'dur (95); Övgünün asıl hedefidir (96); O, egemendir (97).

- Genel kanının aksine imanlının hayatındaki en önemli ve derin övgü nedenleri, ulaştığımız başarılar veya O'ndan gördüğümüz bereketler değil, Tanrı'nın kendi değişmez sıfatları, erdemleri

ve işleridir. “Gelin... ezgi söyleyelim”(95:1,2); “Gelin... tapınalım, secde kılalım” (ayet 6). Çünkü Tanrı uludur ve kraldır (a.3); her şeyin sahibidir (a.4); Yaradan’dır (a.5); bizO’nunuz (a.7). Bunca bereket ve mucize gördüğünüz halde gelin de Rab’be kendi özü ile sözü için tapınmayı öğrenin ki, Rab’be sırf beklentilerle yaklaşıp yüreğiniz katılaşmasın (a.8-11).

Bölüm 98–103. RAB’BE COŞKULU EZGİLER SÖYLEYİN!

Okunacak ayetler: Mezmur 100

103. *MEZMUR* gördüğümüz bereketlerden ötürü hamt etmemizi teşvik eder. 98. – 102. *MEZMUR* ise teşekkür edecek birçok nedeni gös-terir: Rab kurtarır (98); duaya cevap verir (99); merhamet eder (100); lütuf ve adaletle hareket eder (101); güçsüzün duasını işitir (102).

- 95. – 100. Mezmur bir dizi oluşturur: “tapınma Mezmurları”dır. Birçok Mezmur’un yakınmalarına veya yalvarışlarına karşın, bu altı Mezmur da yalnız ve yalnız övgüler vardır! Gözlerimizi yeryüzünden gökyüzüne (Rab’be) kaldırmayı öğrendiğimizde tapınmak her zaman mümkündür!
- Övgü Rab’bin özünü oluşturan erdemlere yöneliktir, hamt ise (teşekkür) O’ndan gördüğümüz somut bereketlere verebildiğimiz tek karşılıktır! Bazen Rab’be teşekkür edecek somut bir neden bulamayabiliriz (aslında mutlaka vardır). Her şeye rağmen, her zaman O’nun değişmeyen karakterinden, yetkilerinden ve yüceliğinden ötürü O’na övgüler ve hamtlar sunabiliriz. O zaman teşekkür edecek konular kendiliğinden

aklımıza gelecektir!

Bölüm 104–106. TARIHTEN DERS ALMASINI BİLELİM

Okunacak Ayetler: Mezmur 105

Bu bölümde yalnız üç Mezmur'u ele alıyoruz, ama üçü de hem uzundur hem de önemli dersler taşımaktadırlar. Tanrı hem “büyük” hem de “küçük” işlerle ilgilenir. Koskoca evreni yaratır ve onu usta-lıkla yönetir (104), küçücük bir insanı seçer (İbrahim) ve soyunu bü-yük hedeflere ulaştırır (105). Ayrıca Kendisi, isyanlarından ötürü ço-cuklarını terbiye edecek kadar sevgiyle doludur (106).

- 105. *MEZMUR* tarihe, Tanrı'nın halkı için planlayıp verdiği bereketler açısından, 106. *MEZMUR* ise, aynı tarihe, Tanrı'nın lütufları karşısında halkının eksik ve yanlış tepkisi açısından bakar. Biri iman yaşamını, bir diğeri ise tövbe yaşamını teşvik eder. Mesih inancının yaşamı İsrail tarihine benzer. Birbirinden detaylarda farklı olsa da, özde aynı lütfu dayanırlar ve ikisi benzer hataları düzeltmek durumunda kalırlar. İman yaşamı nelere sarılıp nelerden sakınmamız gerektiğini bilmektir. Bu konu-da en büyük yardım, hem Tanrı halkının tarihini, hem de Rab'le geçmişimizi gözden geçirip bulduğumuz bereketleri ve düştüğümüz hataları unutmamaktan gelecektir.

KISIM V. Mezmur 107 – 150.

Bölüm 107-110. RAB; KURTARICI, KRAL VE KÂHİNDİR!

Okunacak Ayetler: Mezmur 110

107. Mezmur Tanrı'yı kurtarışından ötürü övmektedir. Ardından

108. Mezmur, imanlının en büyük yüceliğinin, Tanrı'yı görkeminden ötürü övüp O'nun kurtarışını talepetmek olduğunu gösterir. 109. Mez-mur ise, gösterdiği sevgiye karşılık olarak gördüğü ihanetlere ve sal-dırılara rağmen imanlının doğru tepkisinin Tanrı'ya dua etmek ol-duğunu vurgular (109:4,5). Ama ortalıkta her türlü haksızlık diz boyu olmuşken, nasıl övgüler sunabiliriz? Bunun cevabı O'nun Rabliğini (yani, Kral olduğunu) anlamakta bulunur (Mez.110).

- 110. Mezmur'un ilk ayeti, Yeni Antlaşma'da en fazla alıntı ya-pılan ayetlerden biridir (yaklaşık 12 defa; örn. Mat.22:44). Bura-da, “*Rab (yani Tanrı) Rabbime(yani Mesih'e) dedi ki, Ben düş-manlarını senin ayaklarının altına serinceye dek (yani son zafer henüz gelmemiştir) sağımda otur (yani meleklerden üstün bir ayrıcalık; bkz. İbr.1:3)*” denilmektedir. Böylece Tanrı'nın haksız-lıklara göz yummadığını, yalnızca sabrettiğini görüyoruz. Haksız-lıklara doğrudan müdahale etseydi, bütün insanları cezalandırmak zorunda kalırdı. Ne var ki, daha birçok kişinin tövbe etmesinibeklemektedir (2Pe.3:9). İşte o zaman, “*İsa'nın adı anıldığındagöktekiler, yerdekiler ve yer altındakilerin hepsi diz çökecek ve her dil, Baba Tanrı'nın yüceltilmesi için İsa Mesih'in Rab olduğunu açıkça söyleyecektir*”(Flp.2:10-11).
- Aynı zamanda Mesih hakkında Rab, “*Sen Melkisedek düzenine göre sonsuza dek kâhinsin*” diye söylemektedir (110:4). Bu da İncil'de önemli bir yere sahip olan bir ayettir. Kurtarıcı-lıkla birlikte Rablik (Krallık) ve Kâhinlik, Mesih'in en önemli iki vazifesidir. Kendisine sığınanları kurtarır, hayatlarına yön verir ve onları korumak için sürekli aracılık eder.

Okunacak Ayetler: Mezmur 113

Hamt neredeyse bu Mezmurların her satırında vardır! Yüce Tan-rı, halkını koruduğu (111), buyruklarını verdiği (112), düşkün olan ki-şiyle ilgilendiği (113), Kızıl denizde bir yol açtığı (114), Kendisinin tek ve gerçek Tanrı olduğu (115), imanlıyı çeşitli sıkıntılardan kur-tardığı (116), merhameti bol olduğu (117), duaya cevap verir imdada yetiştiği için (118) hamda layıktır!

- Dokunulmazlık, mevkisinden ötürü kimi insanlara tanınan bir ay-rıcalık olabilir. Ama kutsal Tanrı öylesine yücedir ki, özü itibarı ile ulaşılmaz bir konumdadır. *“Bütün milletlerin üstünde yücedir ve izzeti göklerin üstündedir!”* (113:4). Ne var ki, Kendisi insanın

düşkünlüklerine bakacak ve seviyesine inecek kadar da yü-ce ve görkemlidir! *“Var mı Tanrımız RAB gibi, yücelerde oturan, göklerde ve yeryüzünde olanlara bakmak için eği-len?”* (113:5-6).

- Dindar Yahudiler Fısıh bayramında hâlâ Mezmur 113-118’i söy-lerler. İlk ikisini (113-114) Fısıh yemeğinden önce, son dördünü ise (115-118) yemekten sonra söylerler. Böylece 113. Mezmur, Rab İsa’nın çarmıha gerilmeden önce söy-lediği son Mezmur olabilir (bkz. Mar.14:26).

Rab’be hamdetmek O’nu kutsamaktır. Bizi her gün bereketleriyle kutsayanı bizim de her gün hamtlar ile kutsamamızdan daha uy-gun başka bir cevabımız olabilir mi?

119'uncu Mezmur, Kutsal Kitap'ın en uzun bölümü ve en uzun kitabının en uzun Mezmuru'dur. Dolayısıyla ele aldığı konunun birçok detayına girebiliyor. Tanrı Sözü'nün önemi öylesine büyük ki, bunu dile getirmenin yolları asla tükenmez. Onun yararları o kadar fazla ki, bin bir yönden hayatımızı bereketler.

- Şöyle bir hesaba ne dersiniz? $1 + 19 = 119$. 1'inci Mezmur'da, gerçek mutluluğu yakalayan insanın Tanrı Sözü'nü sürekli düşünen kişi olduğunu söyler. 19'uncu Mezmur'da Davut, Tanrı Sözü'nün altın değerini vurgular. 119'uncu Mezmur'da ise, bu iki gerçek derinlemesine ele alınmaktadır. Bu yüzden 1., 19. ve 119'uncu Mezmurların anlamı itibarıyla yukarıdaki hesap doğrudur.
- Bu Mezmur'dan önemli bir ders öğrenebiliriz. Kutsal Kitap hayat kadar geniş bir konudur; nitekim ikisinin de yaratıcısı aynı Yüce Varlık'tır. Hayatımıza anlam katmak istiyorsak, bu anlamı Kutsal Kitap'ta bulacağız. Ama bütün definelerde olduğu gibi kazmak (yani düzenli okuyup araştırmak) gerekir. Çünkü derine indikçe ödül daha büyüktür.
- Tanrı Sözü'nün bu zenginliğini anlatmak için Mezmur'un yazarı, İbranî alfabesinin harflerine göre 22 kıta bestelemiş. Her kıta abc'nin sırasına göre aynı harfle başlayan sekizer ayetten oluşmaktadır. Sekiz sayısı ($7 + 1$) bol yaşamın simgesidir.
- 'Kelâm'ın veya 'Tanrı Sözü'nün anlamdaşları olarak "yasa" (de-mek ki, itaat edilmeli), "tanıklık" (duyurulmalı), "buyruk" (yerine getirilmeli), "vaat" (imanla kabul edilmeli), "yol" (demek ki, iz-lenmelidir) ve bunlar gibi toplam 11 tane sözcük kullanılmaktadır.

Listeyi tamamlayıp aşağıdaki ilk boşluğu yeni anlamdaşıyla doldurup cümleyi bitirir misiniz?

Madem ki, Tanrı'nın Sözü _____'dir, bugün ben _____ ederek ona yaraşır bir davranış sergileyeceğim.

Bölüm 120-127. İÇ VE DIş HUZUR

Okunacak Ayetler: Mezmur 122

120-134. Mezmurlar, Yahudilerin hacca giderken (yani Kudüs'e), yol boyunca söyledikleri ezgilerdi. Böylece, uzaklardan yola çıkan(120), Kutsal Kenti gören ve (121) oraya varana kadar (122) hacının yaşadığı yolculuğu ve sevincini dile getirir (123-134). Aynı zamanda evden uzakta bulunan yolcuları ilgilendiren konular da ele alınmak-tadır: Huzur - barış (120, 122), korunma (121, 125, 127) ve tedarik(123-124, 126).

- Dünyada barış ne yazık ki, geçici bir kavramdır. İnsanlık tarihinin son 3500 yılda yalnız 300 yılı savaşsız geçmiştir. 8000'den fazla anlaşma imzalanmış, aynı şekilde de bozulmuştur. Bu nedenle barışın, "herkesin tekrar silahlanmak için fırsat bildiği dönem" olarak tanımlanmış olmasına şaşmamalıyız.
- Davut 122. Mezmur'da Kudüs'e yaptığı uzun bir yolculuğun sonunu anlatırken, şehrin isminin asıl anlamını şaşkınlıkla düşünmektedir. 'Yeruşalım' (Kudüs), barış şehri demektir. Ama ne yazık ki, barışı çok az tanımıştır. Bu yüzden Davut rica eder: "*Esenlik dileyin Yeruşalem'e*" (122:6-8). Or-ta Doğu'nun barışı yalnız halklar arasında tam bir eşit-lik ve kardeşlik sağlayan Esenlik/Barış Reisi (Yşa.9:6) sayesinde mümkündür.

Bunun için insanlar yüreklerini Tanrı'nın esenliği ve barışına açmalıdırlar (Rom. 5:1-5).

- Dünyada barışı nasıl sağlayabiliriz? Barışkalabalıklardan veya uluslardan önce bireylerle başlamalıdır. Atalar şöyle söylemiştir: İki kişiden biri istemezse kavga çıkmaz. Yüreğine Tanrı sevgisini alan ve bununla sürekli beslenen imanlı şu sözlere uyabilir: *“Müm-künse, elinizden geldiğince bütün insanlarla barış içinde yaşayın. ‘...Düşmanın acıkmışsa onu doyur, susamışsa su ver...’”*(Rom. 12:18, 20). *“Ben size diyorum ki, düşmanlarınızı sevin, size zulmedenler için dua edin...”*(Mat.5:44).

Bölüm 128-134. DERİN SULAR, KARANLIK GECELER

Okunacak Ayetler: Mezmur 133

Yolculuğun sonunda Tanrı'dan korkanları O'nun bereketi (128), O'nu hiçe sayanları ise yargısı (129) beklemektedir. Yaşam yolculuğu boyunca hayatımızda karanlıklar olsa da (130), küçük çocuklar gibi Rab'be ümit bağlayanlar, kendi ruhunda huzur bulacaklardır (131). Nihayet Tanrı'nın evine varınca (132) ve kardeşlerle bir arada top-lanınca (133) bereket öylesine artar ki, bir övgü, tapınma ve kutlama patlaması yaşanır (134).

- 133 ve 134. Mezmur'da bu yolculuğun zirvesine ulaşmış bulunuyoruz. Yaşam yolculuğu gibi, yerel veya göksel Kudüs'e gi-denlerin yolculuğu zorluklarla, beklenmedik durumlarla dolu-dur. Sıkıntıların en büyük ilacı kardeşlerle bir araya gelip uyum içinde Rab'be tapınmaktır. Tapınmak için bir araya geldiği-mizde, yeryüzünde cenneti yaşar, bütün aksilikler ve kötü-lükleri de geride bırakırız. Bu yüzden her türlü can

sıkıntısı-nın tedavisi, bizden bir hamt kadar uzaktır!

- Kardeşler bir araya gelip tapınmaya başladıklarında, Rab'bin be-reketi ve yaşamı oradadır. Hermon dağı çorak bir yerdir. Ne var ki, üzerine inen çığ sayesinde orada her türlü yaşam yeşerir! Ha-run kutsal bir göreve çağırılmış, hepimiz gibi sıradan bir insandır. Ne var ki, üzerine mesh yağ döküldüğünde, elbisesi dahil bütün varlığı o güzelparfümü etrafa yayar. Kardeşler bir araya gelince Kutsal Ruh'un etkisi de böyledir.
- Rab'bin bizden beklediği şey, sonsuz yaşamı kendimiz üretmemiz, ruhsal coşkuyu kendimiz ortaya çıkarmamız veya düşünlüklerimizin çözümünü kendi kendimize bulmamız değildir. Biz birleşelim, ruhsal halimiz ne olursa olsun, kurak bir yürekle de olsa gayretle bir araya gelip tapıalım, gerisini Rab yapacaktır!

Hamt derin bir kuyudan çıkarılan su gibidir. Bu kuyu insan yüreğidir. Yukarı çekilen kova ağır gelebilir. Ama sonunda 'su' biz-leri her zaman ferahlatır, susuzluğumuzu da giderir!

Bölüm 135-139. YÜREKTEN GELEN HAMT

Okunacak Ayetler: Mezmur 138

Bazen Rab'be tapınmak kolay gelir. Geçmişe baktığımızda her şey hoştur (135-136) ve kendimizi Rab'be layık hissederiz. Bazen de geriye baktığımızda her şey karanlık gibidir (137) ve Rab neredesin diye feryat ederiz. Ne var ki, sıkıntı ve ağlayış zamanları bile bir hamt nedeni olabilir (138). Yeter ki, Rab'bin her şeyi bildiği ve varlığı ile her durumda bizlere eşlik ettiğini hatırlayalım

(139).

- Kişi bir hedefe ulaşmak için zorluklara bakmadan, canla başla her şeyini ortaya koyduğunda, onu “bütün yüreğiyle” istediğini söy-leriz. İnsanların yürekten peşine düştükleri birkaç hedefi düşü-nelim. Kariyer, sporda zafer, zenginlik, eğlence... Mezmur 138’de Davut’un bütün yüreğiyle arzuladığı hedefi okuyoruz. “*Bütün yü-reğimle sana şükredeyim...*”(138:1). Bunun için her zaman ne-denleri kendisi araştırırdı. Mezmur’da sıraladığı nedenleri aşağıya yazar mısınız?

Ayet 2;

Ayet 3;

Ayet 6;

Ayet 8;

Ayet 7; “*Sıkıntıya düşersen, canımı korur.*” Ama nasıl?

Tapınma sunulan ruhsal bir kurbandır. Bizlerde bir şey-ler ölene kadar Rab’be ulaşmaz. Ama kendimizi inkâr ettiğimizde, yakılan kurbandan yükselen dumanlar gibi, diriliş yaşamı bizi her türlü çukurdan göklere kadaryükseltir!

Bölüm 140-145. TEHLIKEDEN KAÇARKEN, SIĞINAK BULMAK

Okunacak Ayetler: Mezmur 142

Düşmanlar veya ruhsal baskılar üzerimizde yalnız iki ayrı tepki yaratabilir. Ya bizi Tanrı’dan uzaklaştırırlar ya da O’na daha da ya-kınlaştırırlar. İhtiyaç anında Davut emniyetli bir sığınak buldu (140, 142), güvenilir bir Dost (141), dinleyen bir Kulak (143), tutan güçlü bir Kol (144) ve merhametli bir Kral (145).

- Davut, Mezmur 142’yi yazdığında, Saul’dan kaçarken mağaraya

düşmüştü. Ona katılanlar kendisi gibi, “*sıkıntıda, ...borçlu, ... acı-lık içinde*”ydi (1Sa.22:2). Fakat düştüğü haksız sıkıntılar onu Tanrı’dan uzaklaştırmadı, tersine O’na yöneltti (142:1-2,5). Ken-dini hapiste gibi hissetti. Ama Rab’be yüreğini döktüğünde, düş-tüğü mağara hisara dönüştü!

- Saldırıları karşısında intikam duygularını besleyeceğimize Davut gibi kutsallığı daha da çok arzulayalım (141:2-4). Davut’un sırrı, yaşadığı durumlarda her ne kadar düşmanların saldırısını görse de, o bunu kendisine lütufta bulunan ve kendisini mesheden “*Sa-lih’in vuruşları...*” OLARAK kabul etti (141:5).

Bölüm 146-150. HAMTLAR ÜSTÜNE HAMTLAR!

Okunacak Ayetler: Mezmur 150

Bir senfoninin doruğu gibi, Mezmurlar kitabı görkemli bir tapınma ile sona erer. Bütün nesiller Tanrı’ya hamdetsin (146), bütün iyiliklerinden ötürü O’na hamdetsin (147), bütün yaradılış ve bütün varlıklar O’na hamdetsin (148), yargılarından ötürü (149), yüceliğinden ötürü (150) O’na hamdetsin!

- Mezmur 150 tapınmayı patlatan bir fitil gibidir. Çünkü ortayakoyduğu sebepler basit olduğu kadar son derece güçlüdür de:

Tanrı’ya NEREDE tapınalım? Ayet 1;

Tanrı’ya NEDEN tapınalım? Ayet 2;

Tanrı’ya NASIL tapınalım? Ayet 3-5;

Tanrı’ya KIMLER tapınsın? Ayet 6;

Sorular

- 1) Mezmurlar kitabını oluşturan kısımları sayınız. Her kısmın Mu-sa'nın kitaplarıyla olan ilişkisini açıklayınız.
- 2) Mezmur 8, 68, 84, 90 ve 119 bu kısımların örnek Mezmurlarıdır. Bunlarda ait olduğu kısmın konusunu özetleyen birer ayeti bulun.
- 3) Mezmurlarda Mesih'e ilişkin üç peygamberlik sözü veya O'nu önceden örnekleyen üç simge bulunuz. İlgili ayetleri ve referansları yazınız.

Ders 20. Özdeyişler (Süleyman'ın)

Bilgeliğin Günlük Anahtarları...

Günahın (isyan, bencillik, ahlâksızlık vs.) hakim olduğu birdün-yada temiz bir yaşam sürmek kolay değildir. Kutsal olmamız gerek-tiğini biliriz. Ama günlükhayatta karşılaştığımız birçok değişik du-rumda pratik bir rehber büyük ihtiyaç duyarız. İşte Süleyman'ın *ÖZDEYİŞLERİ*'nin katkısı budur. Kral Süleyman'ın en önemli yazarı ol-duğu bu derlemede; şiir, benzetmeler, tavsiyeler, öyküler ve atasözleri aracılığıyla imanlının günlük ve pratik yaşamının nasıl olması gerek-tiği aydınlatılmaktadır. Amaç, Tanrı'yı her konuda ve her alanda hoş-nut etmektir!

İbranicesi “Mişle Şelomoh” olan “Süleyman'ın Mesel-leri” ya da “Özdeyişleri”, Tanrı'dan aldığı o müthiş bilgelikle bu kral-peygamberin öğretici tavsiyelerini toplamak-tadır. “Mişle” ‘karşılaştırma’ ya da ‘özdeyiş’ demektir ve “maşal”dan (yönetmek, yönlendirmek) türediği düşünülmektedir. Böy-lece bu kitabın içeriği, günlük hayata yön veren bilgelik tavsiyeleridir. Özdeyişler veya atasözleri, “uzun tecrübelerden türeyen kısa hüküm-ler” olarak tanımlanabilir.

Burada, “*ÖZDEYİŞLER*’deki bilgelik insansal mı, yok-sa Tanrısal mıdır?” sorusuyla bir parantez açmamız ka-çınılmazdır. İ.Ö. birinci bin yılda bütün dünyada meta-fiziğe ve felsefeye verilen önemi; Zerdüşt, Konfiçyus ve Sokrat gibi birkaç isim vererek fazlasıyla anlayabiliriz. Ne var ki,

1) Kutsal Kitap’taki bilgeliğin amacı metafizik veya mutlak ger-çek arayışı değildir. Çünkü, ruhsal konular gerçek vahiyle açıklanmış-tır! Bu bilgelik karanlıkta bir arayış değil, ışığın açığa vurduklarının analizidir (Ef.5:13).

2) Tanrı'nın, vahiyleri aracılığıyla halkına kazandırdığı anlayışla aydınlanan (20:27) bu bilgelik (Tes.4:6), Kutsal Ruh tarafından kimi ruhsal âlimlere (Süleyman gibi) verilip O'nun denetiminde derlenmek-tedir.

Yazarı: Süleyman, 1 – 24. bölümleri yazan ya da derleyen kişidir (1:1; 10:1) ve Hizkiya'nın derlettiği 25 – 29. bölümlerin kesin yazarıdır (25:1). Kendisi hakkında fazla bir şey bilinmeyen Agur, 30. bölümün yazarıdır (30:1). Kral Lemuel ise, an-nesinin tavsiyelerini derleyen 31. bölümün yazarıdır (31:1). Kendisi hakkında da daha fazla bilgi yoktur. Kimi araştırmacılar, bu kralın eski bir Arap reisi olduğunu, kimileri ise bu ismin Süleyman'ın kullandığı bir lakap olduğunu düşünür.

Tarihi: Kimi eleştirmenlerce, kitabın sürgünden sonra hazırlan-dığı ve çok değişik kişiler tarafından derlendiği ileri sürülse de, ha-zırlayan kişinin Süleyman olduğu yolundaki tarihsel tanıklıkları ve genel kanıyı çürütecek kanıtlar yoktur. Buna göre kitabın ortaya çık-tığı olası tarihler, Süleyman'ın derledikleri için (1 – 24. bölüm) İ.Ö. 950 yılları, ve Hizkiya'nın derledikleri için (25 – 31. bölüm) İ.Ö. 700 yıllarıdır.

Bu iki dönemde de ruhsal bir uyanış yaşanmaktaydı. Süleyman'ın iktidarının ilk yarısı, tam bir ruhsal adanmışlık dönemi oldu. Hizkiya'nın zamanında da, Yahuda'da devam eden çok kötü bir putperest-lik döneminden sonra ruhsal bir uyanış yaşanmaktaydı. Özdeyişleryalnız ihtiyat öğreten akıl sözleri değil, özellikle “Tanrı'dan korkma-yı” (O'na saygıyla yaklaşmayı) öğreten ruhsal bilgeliksözleridir. Süleyman'ın *ÖZDEYİŞLERİ*'nde “doğruluk” ve “doğru kişi” ifadeleri 40 defadan fazla geçmektedir (Mez-murlar dışında, bütün Kutsal Kitap'ın bölümlerinde bu iki sözcük en çok *ÖZDEYİŞLER*'de geçmektedir). Böylece 14:34'te, “Doğ-

ruluk bir ulusu yüceltir, oysa günah herhangi bir halk için utançtır” sözleriyle bu ana düşünce özetlenmiştir.

Özellikleri: Bilgelik kitapları eski Orta Doğu’da (Babil, Mısır, Edom, Finike...) çok yaygındı. Şeba kraliçesinin tanıklık ettiği gibi (1Kr.4:34; 10:6,7), İsrail’in herkesten bilge kişisi kral Süleyman’dı. Ona, bilgelik öğrenmek için bütün uluslardan öğrenciler akın ederdi. Rivayetlere göre, ilmin her alanını kapsayan üç bin kadar özdeyiş der-ledi. Bu sayı, *ÖZDEYİŞLER* kitabının topladığı sekiz yüz atasözünü faz-lasıyla aşar...

Bilgeliği dile getirip aktarmak için *ÖZDEYİŞLER*’de birkaç değişik yöntem uygulanmaktadır:

1. **AYRI ÖZDEYİŞLER.** Her ayet, ayrı bir bilgelik sözü oluşturur. Ayetin birinci dizesinde (cümlesinde) bir konu açılır, ikinci di-zesindeyse bu konu pekiştirilir, doğrusugösterilir, yorumlanır ya da pratiği gösterilir. Örneğin: *“Doğru kişinin işleri yaşamağacının meyvesine benzer, bilge kişi insanları kazanır”*(11:30); *“Nefret çekişmeyi azdırır, sevgi her suçu bağışlar”*(10:12).
2. **ÖZDEYİŞ GRUPLARI.** Ortak bir konu paylaşan özdeyiş dizele-ridir. Örneğin: Kral (25:2-7), anlayışsız kişi (26:1-12) ya datembel (26:13-16) hakkındaki özdeyişler. Ayrıca “ikili özdeyiş-ler” vardır (epigram); yani ana konunun iki ayette geçtiği özde-yişler bulunmaktadır (örn. 1:8,9). Kısaşair şeklinde özdeyişler de vardır (sonet); ilk iki konu, geri kalan ayetlerde geliştirilipaçıklanmaktadır (örn. 1:10-19).
3. **BAŞKA DİL BİÇİMLERİ.** Dramatik monolog: cansız nesnelere ve-ya kavramlar kişileştirilip uyarılar getirir, dikkat çekici bir bi-çimde kendileri hakkında bilgi verirler (örn. bilgeliğin

çağrısı; 1:20-23). Ya da alfabetik dizimlere (yani her ayetin baş harfi al-fabenin sırasını izleyen dizilere)de başvurulur (yalnız 31:10-31).

MEZMURLAR İLE ÖZDEYİŞLERİN ARASINDAKİ FARK: Mezmurlar özellikle imanlının ibadetini konu ederken, *ÖZDEYİŞLER* imanlının davranışları üzerinde durmaktadır (örn. Mez.1:2,3 ile Özd.11:30). Mezmurlar ile Tanrı'ya, *ÖZDEYİŞLER* ile insana seslenilmektedir. Mezmurlar ile *ÖZDEYİŞLER*'in oluşturdukları ikili, ruhsal hayatın doğru yönünü de gösterir: önce Tanrı'yla doğru ilişki kurmak, buna dayanarak insanla da doğru ilişki içinde bulunmak! On Emir'de görülen çizgi bu değil midir? Tanrı'yla doğru ilişki, mutlaka insanla doğru ilişkiyi getirir; insanla doğru ilişki çabaları, Tanrı'yla doğru ilişkiden doğan gücü (lütfu) gerekli kılar.

Ana Hatları: *ÖZDEYİŞLER* kitabı 4 ana kısma ayrılır: a) Bilgelik Tanımı (bölüm 1 – 9), b) Süleyman'ın Bilgelik Öğretisi (bölüm 10 – 24) c) Hizkiya'nın Bilgelik Öğretisi (bölüm 25 – 29) ve d) Bilgelik Eki (bölüm 30 – 31):

- a) *Bölüm 1-9* Bilgelik Takdimi
- b) *Bölüm 10-15* Bilge İle Anlayışsız Kişi
Bölüm 16-22 Doğru Karakterin Oluşması
Bölüm 22-24 Bilge Kişinin Karakteri
- c) *Bölüm 25-29* Bilgelik Değer Yargıları
- d) *Bölüm 30-31* Bilge Kral Ve Bilge Eş

Amacı: İlk ayetlerinde (1:2-4) *ÖZDEYİŞLER*'in amacı belirtilmektedir: (a) bu yaşam için bilgeliği ve Tanrı'yı izlemenin yararlarını

öğ-retmek; (b) tutkulara ve şehvetlere uymanın getirdiği kaçınılmaz tehlikelere karşı uyararak.

Bölüm 1–4. TANRI'DAN KORKMAK.

Okunacak Ayetler: 1:1 - 2:6

Gördüğümüz gibi *ÖZDEYİŞLER* kitabı, amacını belirterek başlar: “*hikmet ve terbiye*” kazandırmak (1:2). Bilgeliğin İbranicisi; akıl, zeka veya bilgiden çok öte “beceri” veya “hüner” demektir. Böylece tapı-nağı yapan ustalardan “bilge kişiler” diye söz eder (Çık.31:1-11). Tanrı, halkının doğru kararlar almakta bilge (hünerli) olmasını arzular. Aldığımız kararlar da, kimi hoşnut etmek istediğimize göre doğru veya yanlış olacaktır. Bu yüzden bilgeliğin kaynağı “Tanrı korkusudur!” (1:7). Bu Tanrı korkusu, bir babanın çocuğuna şefkatli seslenişine, çocuğun karşılık olarak verdiği saygıdır. “Dinle oğlum / çocuğum...” şeklindeki hitap bundandır! (bkz. 1:8, 10, 15; 2:1; 3:1, 21... özellikle 4:1).

- Kimi korkular (Tanrı’dan ceza görme korkusu gibi), günahın etkisinden veya sevgide yetkinleşmemekten ileri gelir (bkz. 1Yu. 4:18). Kimi korkular ise (yanmaktan korkmak, ya da karanlıkta bir yere takılıp yere düşme korkusu gibi), hareketlerimizdeolum-lu bir etki yaratır... Bu korku dondurmaz, dehşete düşürmez, ak-sine, korkuluğa tutunmak ya da eline bir fener almak gibi pratik çözümler arar. Tanrı korkusu da böyledir. Tanrı’ya karşı duyulan derin saygı ve hayranlıktan ötürü yanlışın zararlarından sakınmak demektir. Bu durumda Tanrı Sözü çok dikkatli dinlenir ve bir an önce yerine getirmeye çalışılır (bkz. 2:1-5; 14:26-27; 23:17-18).

Bölüm 5–9. BİLGELİK’LE TANIŞ...

Okunacak Ayetler: Bölüm 7-8

5. bölümden itibaren Süleyman, bilgelik hakkında genel değerlendirmeleri bırakıp dikkatini günlük yaşamını uygulamalarına verir. Gafili avlamak isteyen tuzaklar ve tehlikeler çoktur: ahlâksızlık, borçlar, tembellik, ikiyüzlülük, gurur... Günaha davet, sinsice yaklaşım zararsız görünebilir, ama onu kabul etmenin doğurduğu sonuçlar korkunç olacaktır! Günahın sesini dinleme, aksine bilgeliğin davetini dinle! Çünkü yararları çoktur. Bunlardan en önemlisi de, “*Rab’bin beğenisini*” kazandırmasıdır (8:35).

- Ayartıcı her zaman pusu kurmuş bekler. 7’nci bölümdeki genç için, evlilik dışı cinsel arzularını körüklemeyi planlıyor. Günümüzde her türlü erotizm “doğal cinsellik” olarak gösterilerek teşvik edilmektedir. Bu da toplumun ve ailenin değer yargılarını ve ahlâki değerlerini yıkmaktadır... Ama kimse bunun farkında bile değildir. Günahın gerekli kıldığı ilk önlemin, çıplaklığı örtmek olduğunu unutmamalım! (Yar.3:7). Madem günümüzde çıplaklık her tarafta kol geziyor, o zaman imanlıların yapacakları şey çıplaklığa “gözlerini kapamak”tır. Ayartılmak günah değildir, ama kendisini ayartan durumlarla oyun oynayan kişi, hayatına günahı açıkça davet etmektedir.
- Bilgelik yalnız doğru bir bilgi değil, daha çok doğru bir ilişkidir (bkz. 8:17). Bu yüzden 8. bölümde Tanrısal bilgelik, kişiliğe sahip olarak gösterilmektedir. Kişilik sahibi bu bilgelik, Logos’un (Oğul’un) dünyaya gelmeden önceki halinden başkası değildir!

Bu Bilgelik bize nasıl ve ne zaman ulaşmıştır? Bkz. 8:1-4;

Nelerden daha değerlidir ve neleri sağlar? Bkz. 8:10, 14;

Bilgelik ne zaman Tanrı’nın bağrında oluşmuştur? Bkz. 8:22-24;

Hangi olayda çok önemli bir etkinlik göstermiştir?

Bkz. 8:27-30;

Bilgelik kimdir? Bkz. 1Ko.1:24,30 ve Kol.2:3;

En çok neyle sevinir? Bkz. 8:31;

Bundan doğan davranışımız ne olmalıdır? Bkz. 8:32-36;

Bölüm 10–15. BİLGE İLE ANLAYIŞSIZ KIŞI

Okunacak Ayetler: Bölüm 10

Doğru bir davranışı öğrenmenin en iyi yollarından biri, onu yanlış olan ile karşılaştırmaktır. İşte bu bölümdeki özdeyiş-lerin çoğu “antitetik”, yani ‘karşılaştırmalı’dır. Akılsızın yolu bilgelikle kıyaslandığı için sürekli “ama” bağlacı kullanılmaktadır. Ele alınan konular da çok çeşitlidir. Bazıları şöyledir: nasıl konuşacaksın, paranı nasıl kullanacaksın, komşularınla nasıl geçine-ceksin, arkadaşlarını nasıl seçeceksin, işlerini nasıl yürüteceksin, sür-tüşmelerin nasıl çözeceksin... Sonuç olarak, bu bölümler âdeta yaşama Tanrı’nın bakış açısından bakmayı öğreten bir el kitabı oluşturur.

- İncelememizi *ÖZDEYİŞLER* kitabında gösterilen bölümleri okuyup aşağıdaki sorulara cevap vererek yapalım:

Dilinizi ne kadar denetleyebilirsiniz? Bkz. 10:19-21;

Cömertlik ‘cebinizi’ nasıl etkiler? Bkz. 11:24-26;

Öğütlere nasıl bir tepki gösteriyorsunuz? Bkz. 12:15;

İki “zenginlik” arasında hangisini seçersiniz? Bkz. 13:7-8;

Tanrı’nın yasalar vermekteki amacı nedir? Bkz. 13:13,14;

14 ile 15. bölümden hangi ayeti daha çok sevdiniz?

Bilgeliğe ulaşmanın en geçerli yolu, hikmetsiz davrandığımız

du-rumlardan ders almaktır!

• Kendisi Bilgelik Olan Tanrı'yla doğru ilişki sürdürmekten doğan ruhsal **anlayış**üç ana yön göstermektedir: 1) iyi ile kötü, doğru ile yanlış arasında ayırtetme yeteneği; 2) gerçek ile sahte, kalıcı ile geçici değerler arasında ayırım yapma yeteneği; ve 3) TanrıSözü'ne köklübir bağımlılıktan doğan Tanrısal sırları anlama ve hayatın her durumunda O'nun isteğine göre karar alabilme yete-neği. Böylece bilgelik, entelektüel bilgi değil, pratik ve kullanışlı bir dünya görüşüdür. Sıkı çalışmak, konuşmalarımızda yapıcı ol-mak, terbiyeli ve disiplinli bir yaşam sürmek gibi temel özellik-lere sahip olmaktır. Ruhsalbilgelik gerçek ile ahlâkın işbirliğinden doğar... (bkz. Yak.3:13-18).

• Buna karşılık **ÖZDEYİŞLER**'de sözü geçen **anlayışsız**kişi, üç farklı kişiden söz eder (bkz. 1:22):

1. "Bön" (saf) adam, kolay kandırılan, yoldan saptırılan kişidir;
2. "Akılsız" olan, kötülükle sevinen, bilgiçlik taslayan ukalâ kişidir; ve
3. "Müstehzi" (alaycı, yerici, küstah) ise, terbiyeyi, düzeltilmeyi ve-ya adaleti hiçe sayan kavgacı kimsedir...

Anlayışsızlığın bu üç yönü, Mezmur 1:1'de sözü edilen kö-tülerin üç davranışı, yukarıda tanımlanan anlayışsızlığın üç yönüyle eşdeğerdir.

Bugün, dün düşündüğün kadar bilge olmadığını anlarsan, bu-gün daha bilgesin demektir!

Bölüm 16–22. DOĞRU KARAKTERİN OLUŞMASI

İlginçtir, ama bilgelik en çok ev veya kilise ortamında ge-reklidir! Tanrı korkusuyla denetlenen yürek, diğer insanlarla ilişkilerimizde doğru tepkiler verdiren anahtardır. Bu bölüm-deki özdeyişler, insan ilişkilerinde esenlik, gelişme ve doğ-ruluğu teşvik etmektedir. Ele alınankonular yine çok çeşitlidir: ka-rakter, dilin kullanımı, seçilen yollar, hedefler, düşünceler ve niyetler.

- En çok tekrarlanan ifadeler baz alındığında *ÖZDEYİŞLER* kitabının bir başka ana hatlar şeması şöyle olabilir:

- 1) 1 – 9. bölüm: Babadan ders almak (oğlum).
- 2) 10 – 15. bölüm: Karşılaştırma ile ders almak (ama).
- 3) 16 – 22. bölüm: Sentez ile ders almak (ve).
- 4) 23 – 31. bölüm: Uzun dersler (birden fazla ayet).

- Pavlus’un Filipililer 3:1’de dediği gibi, “*Size aynı şeyleri yazmak bana usanç vermez; hembu sizin için bir güvencedir,*” *ÖZDE-YİŞLER* kitabı da aynı gerçekleri tekrarlar durur. Bu bize de usanç vermez, çünkü bu sözler yaşam pınarıdır. 16. bölümde iki defarastlanan bir ifade, “İnsana düz (doğru) görünen yollar var, fakat sonu ölümdür” ifadesidir. Yerini bulabilirmisiniz? Ayrıca bu ayet-lerin bize anlatmak istediği nedir?

Hayatın bütün yol kavşaklarındaki davranışımız ne olmalıdır?

Bkz. 16:9;

- 18:12 ile 16:18-19’u okuyunuz. Bu ayetlerde işlenen konu *ÖZDE-YİŞLER* kitabının baş konularından biridir. Tanrı alçakgönüllüleri yüceltmeyi sever (3:34), ama kibirlileri reddeder (6:16-17; 16:5). Kibirli insan kendisine (8:36), komşusuna (13:10) ve Tanrı’yakarşı gelir (16:5). Sonu yıkımdır. Yaşam olan Rab’bin

boyundu-ruğu dik kafalıların boynuna iyi oturmaz!

- Tanrı yolunda yürümeyi öğreten bu tavsiyeler ve ilkeler kitabı, tükenmeyen bir elmas madeni gibidir. Ama bunca özdeyiş yığınının esas hedefini gözden kaçırmamak gerekir. Asıl amacı: SON-SUZLUK İÇİN SAĞLIKLI BİR KARAKTEROLUŞTURMAKTIR. Zaten günahtan özgür kılınmış ve Mesih'in erdemlerini geliştirmiş karakter bütün Kutsal Kitap'ın ve Kurtuluş Tasarısı'nın esas hedefidir. Böylece, *ÖZDEYİŞLER* kitabı, nasıl Tanrı'nın "emektaşları" olacağımızı gösteren kılavuzdur (2Ko.6:1). 2.Petrus 1:3-11'de bu ruhsal yetişkinliğe erişme süreci, Yeni Antlaşma'nın vurgularına açısından ele alınmaktadır...

Bölüm 22–24. BİLGE KİŞİNİN KARAKTERİ

Okunacak Ayetler: Bölüm 24

Özdeyişler kitabının sonuna doğru, yetki kullanan kişilere seslenilmektedir. Bu kişiler anne babalar, yönetimde yer alanlar veya ruhsal önderler olabilir... Ama yetki kullananın **olgun** bir kişi olması beklenir. Onda artık **bilge** bir karakter oluşmuş olmalıdır. Bunun için, önderlik yapanların Tanrı'nın ahlâki ve ruhsal isteklerini bilmeleri gerekir.

- Bilge kişinin karakteri, en üst aşamasında bilgeliğin ta kendisi Olan'ın karakterine benzeyecektir (Kol.2:3). Elçi Pavlus'un belirttiği gibi, Rab'bin izinde yürümek, kendisinin içimizde biçim kazanması, yani hayatımızın dizginlerini eline alıp karakterimize ken-di erdemlerini kazandırması demektir! (Gal.1:15;4:19).
- *ÖZDEYİŞLER* kitabının tavsiyeleri veya yargıları genel ilkelerisaptamaktadır. Bunları, basit "etki, tepki" kuralları

olarak algıla-mamak gerekir. Tanrı'nın genelde etkinlik gösterdiği, insanlaracevap verdiği yollar, ya da anlayışsızlığın doğal zararları ile bil-geliğin ve doğruluğundoğal yararları karşılaştırılmaktadır. Ama bu ilkeler esnektir ve günlük hayatta bunların birçok istisnasınıgörebiliriz. Doğru ve bilge kişiye, uzun ömür, esenlik, bolluk ve rahatlık vaat edilir. Fakat Eyüp'ün örneğinde görüldüğü gibi bu matematiksel bir formül değildir. Vaat edilen “mükâfatlar” (ödül-ler) sonsuz yaşamınıyararlarını çoğaltmaya yöneliktir! İbraniler 11. bölümün kahramanlarının durumunda olduğu gibi, bu ödüller hepimiz için yalnız cennette tam ve kesin olacaktır!

Bölüm 25–29.BILGELİĞİN DEĞER YARGILARI

Okunacak Ayetler: Bölüm 25

Doğruluk ve adalet, bir milleti yüceltir (14:34). Bu, sadece yöne-tenler için geçerli değildir; aynı zamanda, doğruluk ve adaletin birtoplumun bütün bireylerince benimsendiği ölçüde müm-kündür. İşte burada bu kalkınmayı sağlamak için bireylerin benimsemesi gereken değer yargıları ve ilkeleri sunulmak-tadır. Krallar, tarlada çalışanlar, tanıklık edenler, dostlar,hakkını arayanlar, tüccarlar bilgece davranmak istiyorlarsa hareket-lerinde yalancı, tembel ve hileli değil, doğru, gayretli ve güvenilir ol-malıdırlar. Böylece Tanrısal bilgelik hem doğru kararlar almamızıyardımcı olur, hem de hayata (özellikle maddi değerlere) bakış açımı-zın doğru olmasını sağlar.

- İlk bakışta bu bölümlerde sıralanan özdeyişlerin gelişigüzel ser-pildikleri düşüncesi güç kazanabilir. Ama, benzer konuları paralel gruplar halinde sergileyen ve özenle düşünülen çok titiz bir düzen bulunmaktadır. Bunları okurken özellikle kendi

yaşantımız için çıkarabileceğimiz pratik dersleri bulmaya çalışalım. Bazı konular şöyle sıralanabilir:

Dilin Kullanımı (25:11-15) Dedikodu (26:20-22)

Ölçülü Olmak (25:16-17) İkiyüzlülük (26:23-28)

Güvenilmezlik (25:18-19) Güvenilir Kahyalık (27:23-27)

Merhamet (25:20-22) Amansızlık (28:15-17)

Başka paralel konular bulun:

Bölüm 30–31. BİLGE KRAL VE BİLGE EŞ

Okunacak Ayetler: 31:10-31

Agur'un "acizane düşüncesini" (30:2) kaydeden *ÖZDEYİŞLER*30. bölümün sözleri, aslında bize tekrar Tanrısal Bilgeliğin derinliklerine kadar eşlik eder.

- Örneğin, ayet 30:4'te sorulan ilginç sorunun cevabını bilir misiniz? (Bkz. Yu.3:13).

Sonra Agur bizi, yaşantımızı Tanrı Sözü temeli üzerinde (30:5-6) kurmaya davet ediyor ve bununla ilgili olarak her neslin dikkate alması gereken çok önemli kişisel, ailevi ve toplumsal hususları (30:11-14), tekrarlanan "söylemek istediğim iki, üç şey var" tarzındaki başlıklar altında sıralıyor (30:7, 15, 18, 21, 24, 29).

"Faziletli kadın"ın şiiri (31:10-31) hem yapısından hem içeriğinden dolayı dikkat çekmektedir. 22 ayetin baş harfleri, İbrani alfabe-sinin sırasını izler... Bu yalnız ezberlenmesini kolaylaştırmakla kalmaz, üstelik en yüksek niteliklere sahip olan eşin karakterinin güzelliğini ve düzenliliğini gösterir.

- Bir anlamda faziletli kadın, *ÖZDEYİŞLER* kitabı boyunca yüceltilen

bilgeliğin kişileştirilmiş halidir (bkz. 9:1-12). Bu yüzden ilk bölümlerde de bilgeliğin sırrı olarak gösterilen “Tanrı’ dankorkmak” ilkesi, *ÖZDEYİŞLER* kitabını da noktalamaktadır (31:30). İşte bu, “*oğullarından tanınan bilgeliktir*”(bkz. Mat.11:19; Grekçesi), yani işlerinden ötürü övülen bilge-likdir (31:31).

- Aynı zamanda bilgeliğin ev halkının ilişkileriyle başladığını görüyoruz. Özellikle anne sevgisinden doğan öğütler (31:1-9) ve Tanrı sever annelerin çocuklarına Tanrı sözünden verdikleri ders-ler (31:26), gelecekteki güvenilir ve gayretli (yani bilge) imanlı nesillerin teminidir! (Bkz. 2Ti.1:5; 3:14-15). İşte bunlar, doğruluk içinde Rab’le birlikte egemenlik sürecek olanlardır!

Sorular

- 1) Süleyman’ın Özdeyişleri’ne göre bilgeliğin temeli, kaynağı ve sırrı nedir?
- 2) Kutsal Kitap’ın verdiği anlamla bilgeliğin veya hikmetin tanımını veriniz.
- 3) Özdeyişler kitabında, tembelle çalışkanın konu edindiği ayetler ve benzetmeler bulunuz. Bunlardan çıkan ruhsal ders nedir?

Ders 21. Vaiz

Yaşama Bakış

Tarihte ve dünyada eşsiz bir bilgeliğe ve efsanevi hazineleresahip olan Süleyman, bu özelliklerinden ötürü yaşamın tüm karmaşık yönlerini inceleme fırsatına da sahip oldu. *Vaiz* kitabı, yeryüzüne ait günlerin gerçek anlam ve mutluluk kaynağını araştıran Süleyman'ın, Kutsal Ruh'un esini altındaki incelemelerinin kayıdır. Vardığı sonuç da şudur: Tanrı'ya bağlılık dışında yaşamın her yönü boştur. Güç, şöhret ya da zevkler; hiçbir şey insanın yüreğindeki boş-luğu dolduramaz. Gerçek mutluluk yalnız Tanrı korku-suyla (Kendisine derin saygıyla) O'nu onurlandırıp sözü-nü dinlediğimiz zaman mümkündür!

Vaiz bölümü, isminden anlaşıldığı gibi bir vaaz şeklindedir. İbranicisi “koheleth” olan bu kelime, kitabın içinde yedi kere geçmek-tedir; fakat Eski Antlaşma'nın başka hiç bir yerinde tekrarına rastlanmamaktadır.

Yazarı: İleri sürülen isimler arasında Süleyman enyüksek olasılığa sahiptir. Fakat uzmanlar bu konuda aynı görüşü paylaşmamaktadırlar.

1. **YAZARIN SÜLEYMAN OLDUĞUNU REDDEDENLER.** En başta Mar-tin Luther olmak üzere birçok Kutsal Kitap bilgini bu görüştedir. Gerekçeleri de şöyle:
 - a. Tarihsel ortamla ilgili ipuçları Süleyman'ın zamanıyla uyumlu değildir.
 - b. Giriş bölümünde Süleyman yazar olarak değil, baş kahraman olarak gösterilmiştir. *ÖZDEYİŞLER*VE *EZGİLER* bölümlerinde öyle değildir.

- c. İbranicesinde Aramice etkiler görülmektedir ve stili daha çok sürgün sonrası dönemin dilini andırmaktadır.
2. YAZARIN SÜLEYMAN OLDUĞUNU SAVUNANLARİSE (yine çok sa-yıda Kutsal Kitap bilgini), şu gerekçeleri göstermektedirler:
 - a. Yazar kendisinin Süleyman olduğunu ima eder (1:1, 12; 2:7, 9; 12:9). Bu bir taklit olsaydı, İsrail'in eski uzmanları durumu bilip Kutsal Kitap dizinine girmesini engellerlerdi.
 - b. Her ne kadar çok sonradan kimi hahamlar, metnin "Hizki-ya'nın adamları" tarafından düzeltilmiş olmasına ihtimal verseler de, bütün Yahudi rivayetleri, *V_{AIZ}* bölümünü Süleyman'a mâlelerler!
 - c. Yazar kendini birçoközdeyişi yazan ve derleyen kişi olarak tanıtır (12:9; 1Kr.4:32 ile karşılaştırın).
 - d. Yazar bir başkası olsaydı, onun da Süleyman kadar bilge, zengin, şöhretli, kadınlara düşkün ve deneyim birikimi bulunan birisi olması gerekirdi. Sizce bu mümkün mü?

Tarihi: Eğeryazar Süleyman ise, kitabı hayatının son yıllarında yazmış olabilir. Rivayetler ona mal edilen üç kitabı da şöyle sıralıyor: *EZGİLER EZGİSİ* onun gençlik kitabıdır, *ÖZDEYİŞLER* bölümü onun olgunluk dönemine aittir, *V_{AIZ}* kitabı ise ihtiyarlık döneminin eseridir. Bu görüş üç kitabınıçeriği ve amacıyla uyum göstermektedir. Böy-lece Süleyman,ömrünün son aşamasında bize yaşamın gerçek anla-mını açıklamaktadır. Bundan ötürü İ.Ö. 935 yılını yazılış tarihi olarak düşünebiliriz.

Süleyman'ın iktidarı, Davut'unfetihleri ile Mısır'ın İ.Ö. 926'da tekrardan güçlenmesi arasındaki yıllarda tam bir barış ve refah dönemi olarak geçti. Komşu ülkelerle kurduğu ilişkiler ve yaptığı anlaşmalar sayesinde, bütün Ortadoğu tam bir zengin ticaret ve

fikir alış verişi dönemi yaşadı. Önde gelen birçok kişi, Süleyman-ın bilgeliği, zenginliği, görkemi ve ününe kapılıp ona akıl danışmışlardı. Bu özel dünya barışı döneminde mimarlık, edebiyat ve bütün sanatlar bir hayli gelişmiştir...

Ruhsal Ortamı: Ruhsal yaşam açısından, bu dönem yine eşsiz oldu. Tapınağın Kudüs'e getirilmesi(Davut) ve yenisinininşa edil-mesiyle (Süleyman) bu dönem, İsrail'de bir merkez olarak tapınaktaodaklanan ibadetin tam bir birlik içinde geliştiği tek dönemdir. Babası Davut gibi Süleyman da müziğe ve edebi sanatlara çok büyük bir önem verdi. Buna paralel olarak Kutsal Yasa üzerine derin incele-meler ve yorumlar yapılması için bu kadar elverişli başka bir dönem belki asla olmamıştır.

Ne var ki, iktidarının ortasında kral Süleyman sayısız eşlerinimemnun etmek için dinler arası ekümenik (birleştirici) bir yaklaşım göstermeye başladı. Eşleri için, kimi dinlerce kutsal sayılan "yüksek yerler"de (tepelerde) sunaklar ayarladı (1Kr.11:7,8). Bu, düşünce tar-zını ve Tanrı'yla olan ilişkisini kökünden etkiledi ve bozdu. Öyle ki, ölümünden hemen sonra krallık parçalandı!

Hayatının sonuna doğru bundan tövbe ettiği sanılmaktadır. İşte *Vaiz* kitabı bu acıklı ruhsal çöküşten sonra, Süleyman'ın çıkardığı dersleri kaydedip yaşamın asıl amacı üzerine önemli düşünceler aktar-maktadır.

İsrail'in ruhsal yaşamına üç değişik türde önder yön veriyordu.Bunlar; kâhinler, peygamberler ve bilginlerdi (bkz. Yer.18:18). Süley-man bu bilginlerin yalnız en büyüğü değil, belki aynı zamanda onlara bir ekol olarak başlangıcı sağlayandı. Peygamber, Tanrı'dan söz ge-tiren kişidir. Ama bilginler (bilge kişiler), olayları ve in-sanları inceleyip deneyimin verdiği yetkiyle ders veren ki-şidir. Bir nevi "dede" olarak, geçen nesillerin ya da

eskibilginlerin bilgeliğini ve kendi birikimlerini, özdeyişler ve hikmetli sözler olarak aktarıyorlardı. Hayatın her soru işareti veya ka-rar kavşağı için uygun bir cevabı olan danışmanlardı.

Davut'un döneminde kendisine öğüt veren kâhin Sadok ve peygamber Natan dikkat çekmektedir. Ama Süleyman'ın yanında kendi-sine öğüt veya uyarı getiren hiçbir danışman görülmemektedir. Süley-man'ın bilgeliği bu denli üstündü! (bkz. 1Kr.3:28; 4:29-34; 8:14 vd.). Bu bilgeliğin ürünü, pratik öğütler olarak *ÖZDEYİŞLER* kitabında, ya-şam felsefesi olarak *V AIZ* bölümünde saklıdır.

Ana Hatları: *V AIZ* kitabı şu iki ana kısma ayrılır:

- a) GÜNEŞİN 'ALTINDAKI' YAŞAM(bölüm 1 – 10) ve
- b) GÜNEŞİN 'ÜSTÜNDEKİ' YAŞAM(bölüm 11 – 12).

Bu iki kısım da şu başlıklara bölünebilir:

- a) *Bölüm 1-2* Beklentilerin Boşluğu
Bölüm 3-7 Mülkiyetin Boşluğu
Bölüm 7-10 Yaşamın Geçiciliği
- b) *Bölüm 11-12* Boşluğun İlacı: Tanrı!

Bölüm 1–6. YAŞAMIN ANLAMINI ARAŞTIRIRKEN...

Okunacak Ayetler: 1 ve 2. Bölüm

İnsan, gerçeği kendi aklının veya doğanın sınırları içinde bul-maya her çalıştığında 'çıkamaz sokağa' girer. Tanrı'nın kimi isteklerini bazen tam olarak anlamayabilir ve gereksiz bulabiliriz. Hepimiziniçinde, "Bir de ben kendim deneyeyim..." diyen bir

‘isyancı’ vardır. Tanrı, Süleyman’a bilgelik armağanını verdi, ama Süleyman belli bir noktadan sonra kendisinden kaynaklanan bir bilgelikmiş gibi Tan-rı’ndan bağımsız olarak yaşamın tadını çıkarmak ve anlamını bulmak istedi. Sonuç: tat alamadı, anlam da veremedi! Fakat yine de bu çok yararlı oldu; çünkü Rab’bi tanımayan birçok insanın içinde bulunduk-ları durumu (çıkamazı) tanımladı ve yaşamın gerçek anlamının Tan-rı’da olduğunu gösterdi.

- Günümüzde bir insanın değeri bilgisi, kariyeri, gücü (nüfuzu), ünü, malları, veya benzerleriyle ölçülür. Bunlara göre başarılı veya başarısız sayılır. Bu açıdan kral Süleyman başarının bütün ön koşullarına sahipti! Fakat bütün bunlarda ne bul-du? Değerlendirmesine bir bakalım: *“Zevkler... boş şeydir; gülmek... delilik. Altın ve gümüş ya da insan bilgeliği... bunlara ulaşmak için katlanılan zahmetler... hepsi boş ve sıkıntı verir”* (2:1-11).
- Modern toplum gittikçe manevi değerleri unutup yaşamın anlamı-nı daha çok maddi değerlere indirgemektedir. Fakat bu insanın yüreğinde çok büyük bir boşluk yaratır. Maneviyatın kabul edilmediği bir yaşamın anlamını ararken, 20. yüzyılda va-roluşçuluk adı altında felsefe, yaşamın tek gerçeği bireyintecrübe ettiği duygular ve hislerdir sonucuna varır. Günümüzde bunalımın (depresyon) toplumumuzun baş ‘hastalığı’ ol-masının nedeni de budur! Bu düşünce sistemi insanı, en gerçekçi duygu sanılan intihara kadar sürükler...
- Ne var ki, Süleyman yaşama ve amaçlarına Tanrı’nın bakış açısından, nimetlere de O’nun armağanları olarak baktığında, kendi yaşamı da birden anlam kazanmıştı! (2:24).

“Yaşamın amacı ve anlamı NEDİR?” sorusunun cevabı, “nedir?” diye değil, “KİMDİR?” diye sormakta saklıdır!

- Yaşama ancak bu şekilde baktığımız zaman gerçekten ondan zevk alabiliriz. İncil, “Zevkalmamız için bize her şeyi bol bol veren Tanrı”yı tanıtır (1Ti.6:17). Anahtarı da 1. Timoteyus 4:4ve Filipililer 4:4 verir. Bu anahtar nedir?

Bölüm 7–12. YAŞAMIN ANLAMINI KEŞFEDERKEN...

Okunacak Ayetler: 7, 9 ve 12. Bölüm

Bu noktaya kadar ‘vaiz’ yaşamın sorunlarına, belli başlı bir çözüm aramadan değinmiştir. Ama yaşamın kalıplarına ve anlaşılmazlıklarına daha da derinden daldıkça, çözüm de kendini göstermeyebaşlar. Tanrı’dan kork! Bilgelik akılsızlığa dönüştüğünde Tanrı’dankork (7:18). Tanrı’nın davranışları anlamsız geldiği zaman, Tanrı’dan kork (8:12-13). Her şey söylenip yapıldıktan sonra, Tanrı’dan kork (12:13), çünkü insanoğlunun sahip olduğu gerçek anlam, sadece Tanrı’yı sayanlara ulaşır.

- İşte 1. ve 2. Timoteyus mektuplarının bizlere kazandırmaya çalıştıkları “tanrısayarlık”⁵da budur! ABC dizininde “Tanrı yolu” ifa-desinin geçtiği ayetleri bulup – eski çeviriye göre – “takva”nın anlamını her ayete göre tanımlayınız:

Elinden alınamayacak şeyi tutmak için tutamayacağı şeyi bırakan kişi, işte gerçek bilge odur.

- *VAIZ* bölümünde ilginç bir şey daha bulunmaktadır. Tanrı’dan “Yaratan” olarak söz eden Eski Antlaşma’nın ilk bölümüdür. Ve Tanrı için “yaratan”dan başka bir sözcük kullanmamaktadır. Bu-nun iki nedeni vardır. Birincisi, yaşamın değerini O’nu saymadan bulmaya çalışırsak, Tanrı’yı sadece bizden uzak bir güç olarak görürüz. İkincisi; O’nu keşfettiğimizde, fiziksel, duygusal veya ruhsal, bütün

ihtiyaçlarımıza, Kendisinin her şeye cevap olduğu-nu anlarız. Çünkü ihtiyacı yaratan, çözümü de yaratmıştır!

- Vaiz'in en dokunaklı bölümlerinden biri, mecazi olarak yaşlanma sürecini anlattığı ayetlerdir (12:1-7). Hepimiz yaşlılığın sıkıntılarına yakalanacağız, bu yüzden öğüt açıktır. “Gençliğinin günlerinde seni Yaratan'ı hatırla” (12:2). Herkes ve bütün yaş grupları için bundan daha iyi bir öğüt olamaz!

Uğrunda ölmeye bile değer bir amaç için yaşadığından emin ol! Bu ne olabilir? 11. bölüm, bu amacın, “ekmeğin”, yani Rab'bin Sözü'nün tohumunu etrafa saçmak olduğunu hatırlatır (11:1-6).

- Eski Antlaşma'nın bölümlerinden *V_{AIZ}* bölümü, son yargı günü ve sonsuz yaşam üzerinde ısrarla durur (3:11, 17; 11:8, 9; 12:5, 7, 13, 14). Böylece *V_{AIZ}*'in vardığı önemli sonuç şudur: “Her şey duyuldu, sonuç şu: Tanrı'ya saygı (Tanrı'dan kork) göster, buy-ruklarını yerine getir, çünkü insan yaşamının bütün anlamı bu-dur. Tanrı, ister iyi ister kötü olsun her işi, her gizli şeyi yargı-layacaktır” (12:13-14).

Sorular

- 1) Vaiz çağdaş yaşamın hangi soru ve sorunlarına cevap vermektedir?
- 2) Neden ‘Tanrı korkusu’ yaşama gerçek bir anlam kazandıran ruhsal değerdir?
- 3) Rab'den aldığımız armağanları (yetenekleri) Rab'bin

hizmetinde kullanmadığımız takdirde hayatımızda neler yanlış gider?

Ders 22. Ezgiler Ezgisi

Sevginin Üç Boyutu

Krall Süleyman'ın birçok şarkı veya ezgi bestelediği söylenir(1Kr.4:32). Ama konumuz, *EZGILER EZGİSİ*'dir (1:1); yani en mü-kemmel olandır! Bu şiirler aracılığıyla kral, genç karısı için duyduğu sevgi ve saygıyı dile getirir. Yorumcular, bu bölümde Süleyman'ın yaşamından gerçek kesitler var mı, yoksa her şey sevgiyi anlatan bir hayal ürünü müdür konusunda hem fikir değildir. Bununla birlikte çoğunlukla *EZGILER EZGİ-Sİ*'ni Kurtarıcı'nın Gelin için (kilise için) duyduğu sevgiyi ölümsüz-leştiren bir mecaz olarak görürler.

Evliliğin acı veya tatlı, hiç bir yönünü gizlemeyen bu dizeler ilk okuyuşta, yalnız erkek ve kadın arasındaki aşktan söz edildiği izlenimi verebilir. Hatta yer yer müstehcen gibi gelebilir. Ama Tanrı'nın gözünde, O'nun yarattığı her şey temizdir. Evlilik içindeki cinsellişkiler O'nun da sevgisinin ifade edildiği bir araçtır. Böylece İncil'in Grekçesinde "eros", "fileo" ve "agape" olarak söz edilen 'aşk', 'şefkat' ve 'ilahi sevgi' olmak üzere *EZGILER EZGİ-Sİ*'nde sevginin üç boyutunu görüyoruz. Bunlar, cinsel sevgi, duygusal sevgi ve ruhsal sevgidir.

EZGILER EZGİSİ'nin önemli bir vurgusu, cinselliği evlilik içindeki ilişkilere ait olarak göstermesidir. Genç kızlara, evlilik odasına kavu-şana kadar sevgililerinin cinsel arzularını uyandırmayacaklarına ant ettirir (8:4: 2:7; 3:5). Böylece burada dinsel önyargılardan ötürü bir zamanlar dindarların ağızlarına almadıkları evliliğe ait cinsel ilişkinin ve zevklerin, "*Herkes evliliğe saygı göstersin. Evlilik yatağı günahla lekelenmesin...*" sözüne uygun bir biçimde (İbr.13:14), Kutsal Ruh

ta-rafından açık bir şekilde anlatıldığını görüyoruz!

İsrail’de her Fısıh (Paskalya) bayramında, Tanrı’nın halkına olan sevgisinin sembolü olarak halkın önünde okunan bu bölüm, aslındagençlere iyi bir cinsel eğitim sağlıyordu. Böylece cinsel arzularıyla mücadele eden gençlere, cinselliğin evlilikte pak olduğu ve nikâha ka-dar beklemenin gerçek tatmin getirdiği anlayışı aşılanıyordu.

Fısıh, İsrail’in kurtuluş bayramıydı. Tanrı’nın Kendisine ruhsal bir “eş” olmak üzere imanlıları kurtardığını hatırlatır. Bu yüzden Eski Antlaşma’da bile Tanrı’yla olan ruhsal ilişkilerimiz evliliğe benzetilir (bkz. Yşa.50:1; 54:5; vb.). Böylece Yahudiler *EZGILER EZGISI*’ni Kut-sal Kitap’ın en kutsal yazısı sayarlardı!

Bazen çok yanlış anlaşılan *VAIZ*’le birlikte *EZGILER EZ-GISI* degünümüzün en kötü felsefi ve ahlaki yalanlarına karşı gelirler. Bu yalanlar, insan yaşamının ölümden ileri gitmeyen “hayvansal” ve maddeci bir yaşam olduğunu ve her türlü kabul gören evlilik dışı ilişkilerin en doğal hakkımız olduğunu söyler.

Yazarı: Birçok çağdaş eleştirmen *EZGILER EZGISI*’nin Süleyman tarafından yazılmadığına, kendisine mal edildiğine inanırlar. İleri sür-dükleri gerekçe metinde rastlanan Aramice, Farsça ve Grekçe ifade-lerdir. Ama Süleyman’ın zamanında bütün Ortadoğu’da yayılan ticari ve kültürel alışverişler unutulmuştur. Nasıl ki geçen yüz-yılın ve bu yüzyılın ilk yarısında diplomasi dili olan Fransızca’dan Türkçe’ye birçok kelime geçtiyse, Süleyman’ın döneminde de kültürler arası birçok etkileşimler olmuştur.

Ayrıca kitabın içindeki kanıtlara da bakılabilir:

- a. İlk ayet yazarın Süleyman’ın olduğunu açıkça söyler. Ayrıca, ki-tap boyunca kendisinden beş defa daha söz edilir. Sonuncusunda doğrudan ona seslenilir (8:12).

- b. Süleyman 1005 ezgi bestelemiştir. *EZGILER EZGISI*, günümüze kadar ulaşan tek ezgisidir (1Kr.4:32).
- c. Birçok çiçek ve ağaç türünden (21 çeşit) ve hayvandan (15 çeşit) söz edilir. Süleyman bu konularda uzmanlaşmıştı (1Kr.4:33).
- d. İsrail'in değişik bölgelerinden söz eden kısımlar, kitabın krallığın bölünmesinden önce yazıldığını gösterir.
- e. Yahudi bilginler ve rivayetler, Kutsal Kitap'ın bu bölümünü, Süleyman'ın yazısı olarak bilirdi.
- f. Süleyman'ın Özdeyişleri, Vaiz ve Ezgiler Ezgisi bölümleri arasında önemli dil benzerlikleri vardır. Örneğin, her üçünde de Tanrı'yı isimlendirmek için YHWH ismi hiç kullanılmamaktadır.

Tarihi: Bilindiği kadarıyla, Süleyman krallığının ilk yıllarında, birçok at toplayıp topraklarını Yezreel'e kadar genişlettikten sonra bu bölümü yazmıştır. Haremi o zaman 60 kraliçeden ve 80 cariyeden oluşmaktaydı (6:8-9). Fakat, ileri yıllarda 700 eşe ve 300 cariyeye ulaşmıştı. Böylece ileri sürülen yazılış tarihi İ.Ö. 960 yılıdır.

Süleyman'ın birçok evliliği devletler arası ilişkileri pekiştiren anlaşmalardan ve çıkar ilişkilerinden dolayı gerçekleşmişti. Ama, bura-da bir çoban kızı için duyduğu saf sevgidile getirilir. Bu gerçek bir sevgidir.

Ana Hatları: *EZGILER EZGISI* kitabı iki ana kısma ayrılır:

- a) EVLİLİKTE SEVGİYLE BİRLEŞMEK (bölüm 1-4) ve
- b) EVLİLİKTE SEVGİYİ PEKİŞTİRMEK (bölüm 5-8).

Bu iki kısmı şu alt başlıklara bölebiliriz:

a) Bölüm 1 – 2 Sevgililer Birbirine Sesleniyor

Bölüm 3 – 4 Sevgi Birleşmede Tamamlanıyor

b) Bölüm 5 – 6 Sevgi Denemeden Geçiyor

Bölüm 7 – 8 Sevgi Olgunluğa Erişiyor

Bölüm 1–4. SEVMEYİ ÖĞRENMEK...

Okunacak Ayetler: 2. Bölüm

Bu öyküde kral, tarlalarında rastladığı bir çoban kızına (1:5-7) aşık olur. Ama kız korkup kaçar. Kral bir çoban kılığına girip kızın gönlünü fetheder, bundan sonra da gerçek kimliğini açıklar. *EZGILER EZGISI* saraydaki düğünlerini anlatarak başlar...

Böylece *EZGILER EZGISI* kral Süleyman'ın bu sevgi-lisiyle paylaştığı sevgiyi anlatır. Bundan kaynaklanan se-vinçler ve sorunlardan getirilir. Böylece evlilikte sevginin üç boyutuna ne kadar önem vermemiz gerektiği hatırlatılmaktadır.

- Ama burada aynı zamanda Tanrı'yla İsrail, Mesih'le Kilise arasındaki sevgi ilişkisi de anlatılmaktadır. Kral Mesih, gelinin (kur-tulanların) “gönlünü kazanmak için” bir çoban olarak dünyamıza geldi... O, Güney Kraliçesini bilgeliğiyle cezbeden Süleyman'dan daha üstün olandır (Mat.12:42). Biz O'nun lekesiz geliniyiz (bkz. 2Ko.11:2; Ef.5:27). Böylece sevgi olan bayrağının (yenikimlik) altında bizi korur (2:4).
- Evlilik Tanrı'nın kendini ve sevgisini anlatmak için kullandığı en güçlü simgelerdendir. Kendisi tarihin ilk nikâhını kıymış

(Yar.2) ve Oğlu ilk mucizesini bir dđđünde yapmıştır (Yu.2). Aynı za-manda Kutsal Kitap bir dđđün ile son bulmaktadır (Esi.19). Efes-liler 5:22-23 bizlere gerçek sevgiyi Mesih'in kilisesi için olan sevgisinden ğreneceğimizi ve bu sayede, O'nun sevgisini evliliklerimizde dđnyaya kanıtlayabileceğimizi açıklar!

- Evlilik sevginin gerçek niteliğinin öğrenildiği çok gđlđ bir bağ-dır. Çünkü sağlıklı, yani olgun evliliğin en çarpıcı özelliği, iki ki-şinin kendinden dđnler verip, alçalarak birbirlerini bağışlayabil-meleridir! Yalnız evlilik değil; kardeşler arası, imanlılar arası iliş-kiler, arkadaşlıklar, dostluklar, baba-oğul, anne-kız ilişkileri, özel-likle bencillikleri reddedip bir diğerinin mutluluğuna öncelik ta-nıdığımız bđtđn ilişkiler, gerçek sevginin öğrenildiği bir okuldur.

Blđm 5–8. SEVGİDE KALMAK...

Okunacak Ayetler: 8:5-14

Sevginin ilk tatlı romantizminden sonra (2:2-4), evlilikler birçok tecrđbeden geçer, ama hiçbiri, ateş kadar gđlđ olan (8:6) gereksevgiyi söndüremez: “*Sevgiyi engin sular söndüremez, ırmaklarsüpürüp götüremez*”(8:7). Bu sevgi de Tanrı'nın kıskançlığını (bizi başkalarıyla paylaşmak istemeyişini) gösteren bir sevgidir (bkz. ık.34:14; Tes.5:9; Luk.1:78).

- 6:13'te geçen “şulam kızı” ifadesi, kimi yorumcular tarafından Süleyman isminin (şelom'un) feminen (dişil) hali olduğu dđřü-nölür. Böylece eşlerin birbirini tamamlayıcı rolleri vurgulanmak-tadır. Tanrı ilk iftiyaratırken isimlerini “ish” ve “ishshah” koy-du. Yani: insan ve nisa; aynı ismin eril

ve dişil şekli (ayrıca bkz. Yar.5:2). Yalnız gúnahtan sonra erkek ve kadın ayrı isimler al-dılar. *EZGILER EZGISI*, imanlının evlilik yaşamında gúnahın yarat-tığı bu ayrılığın Kutsal Ruh'un yardımıyla onarıldığını hatırlatır.

- **Rabbimizinsürekli** tekrarladığı bir ifade vardır: “*Sevgimde kalın*”(Yu.15:9). Sevmeye başlamak değil, sevgidekalmak önem-lidir. Sevmeye duygularla başlanır, ama fedâ-karlılıkla sevgide kalınır. ABC Dizini'nde, Yu-hanna'ya ait bölümlerdeki ilgili ayetleri bulup sevgide kalmanın neye bağlı olduğunu açıklayınız:
- Sonuç olarak: “*Beni yüreğinin üzerine bir mühür gibi, kolunun üzerine bir mühür gibi yerleştir. Çünkü sevgi ölüm kadar güçlü, tutku ölümler diyarıkadar katıdır. Sevgiyi engin sular söndüremez, ırmaklar süpürüp götüremez. İnsan varını yoğunu sevgi uđ-runa*” verir (8:6-7).

Sorular

- 1) Neden bazı eleştirmenler Ezgiler Ezgisi bölümünün Kutsal Yazısayılmasına karşı çıkmaktadırlar?
- 2) Vaiz ile Ezgiler Ezgisi; felsefenin ve ahlâkın hangi iki temel ko-nusuna cevap verir? Cevabınızı bu iki bölümün konulara yaklaşım-larını açıklayarak veriniz.
- 3) Kutsal Kitap'ın ele aldığı sevgininüç türü nedir? Bilgelik Kitap-ları'nda bunlardan birer örnek bulunuz.

İbrani dizinine göre Eski Antlaşma bölümleri şu şekilde sıralanır:

- a) Kutsal Yasa (“Tora”): Musa’nın beş kitabı,
- b) Peygamberler (“Neviim”): İlk Peyg. (Yşu – 2Kr) ve Son Peyg. (Yşa – Mal),
- c) Yazılar (“Ketubim”): Şiir Kitapları (Eyü – Sül), Tomarlar (Ezg, Rut, YM, Vai, Est) ve Tarihler (Dan, Ezr-Neh ve Tarihler).

2 İyyob ismi, Kutsal Kitap dışında, İ.Ö. 2000 yılına ait başka kaynaklarda da geçmektedir. Böylece de *EYÜP* ‘ün, Kutsal Kitap’ın en eski öykülerinden biri olduğu anlaşılır.

3 Yeremya 49:7’ye göre Elifaz’ın memleketi Teman, anlayışlı bilginleriyle ünlüydü.

4 İsa’dan 200 yıl önce, Büyük İskender döneminde bütün imparatorluğa yayılan Yunan kültürünün etkisiyle, Eski Antlaşma Grekçe’ye çevrildi. “Septuagint” ismini alan bu çeviride Musa’nın bölümlerine “Pentateuch” (Pentatok) başlığı verilmişti.

5 İncil’in kimi çevirilerine göre “tanrısayarlık”, “dindarlık”, “bağlılık” ya da “Tanrı yolu” olarak tercüme edilen Grekçe ‘eusebeia’ sözcüğü, kelime anlamıyla “doğru korku”, yani ‘Tanrı korkusu’ ve bundan kaynaklanan Tanrı’ya yaraşır karakter ve hayat demektir.

Bu Kitap beğendiniz mi?

Daha fazla ücretsiz e-Kitaplar [Hristiyan Kitaplar.com](http://HristiyanKitaplar.com)'dan [indirebilirsiniz](#).

Carlos Madrigal yazar olarak beğendiniz mi? [Yazarın tüm kitaplar şuradan indirebilirsiniz](#).

[Türkiye'de Kilise Adresleri](#)